

Det politiske grundlag for firkløverregeringen

Juni 2026

Regeringen

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
1. Børnenes Danmark	5
2. Et bæredygtigt Danmark.....	11
3. Et lokalt, stærkt velfærdssamfund i by og på land.....	16
4. Flere boliger i hele Danmark.....	21
5. Et sundt Danmark med fri og lige adgang.....	27
6. Et trygt og sikkert Danmark.....	33
7. Grøn, billig og sikker energi.....	38
8. Et rigere Danmark.....	43
9. Et stærkt erhvervsliv.....	46
10. Et moderne og fleksibelt arbejdsliv.....	52
11. Et deltagende og demokratisk Danmark.....	55
12. Strategisk og balanceret tilgang til kunstig intelligens.....	59
13. Et ligeværdigt rigsfællesskab.....	64
14. Et sikkert Danmark i et uafhængigt Europa.....	68

Indledning

Danmark skal være et frit, trygt og sammenhængende samfund, hvor alle børn, unge, voksne og ældre har reelle muligheder for at trives, lære, bo, arbejde og leve et godt liv i hele landet.

Vi vil overlevere et grønnere og mere bæredygtigt Danmark til kommende generationer med mere natur, rent drikkevand, sund fødevarerproduktion og sikker, billig og grøn energi.

Vi vil et land, hvor alle børn i Danmark får en god og tryk opvækst, hvor de trives, leger og lærer at begå sig i fællesskaber, dannes som demokratiske medborgere og tilegner sig kundskaber og færdigheder, så alle reelt får lige muligheder. Derfor investerer vi i daginstitutioner, folkeskolen, fritidslivet og en tidligere indsats for børn og familier, der har brug for en udstrakt hånd. Flere børn skal trives, lære mere og møde dygtige voksne, der har tiden og fagligheden til at give dem en god start på livet.

Danmark skal bygge på tillid, demokrati, kultur, fællesskab og et stærkt retssamfund, hvor alle har adgang til velfærd, sundhed og fællesskaber. Vi vil løfte velfærd og skabe nye muligheder for udvikling i hele landet.

Med en robust økonomi, et dynamisk erhvervsliv og ansvarlig brug af ny teknologi skal Danmark stå stærkt i en verden i forandring – i tæt og respektfuldt samarbejde i rigsfællesskabet og Europa.

Vi er drevet af en vilje til at være den grønneste regering. Danskernes drikkevand skal være rent. Og vi er forpligtet til at træffe beslutninger, der sikrer de kommende generationers ret til rent dansk grundvand. Dansk landbrug skal producere og udvikles på en måde, der passer bedre på den omkringliggende natur. Der skal tages et større hensyn til naboer og lokalsamfundet, og dyrevelfærd for grisene skal forbedres markant.

Den europæiske afhængighed af udefrakommende fossile brændstoffer er en sikkerhedspolitisk trussel og en økonomisk belastning for både borgere og virksomheder. Danmark rammes mindre af globale stød, fordi vi allerede producerer vores egen vedvarende energi, men nu er tiden kommet til at skrue yderligere op med en gennemgribende elektrificering, et mere ambitiøst klimamål og massive

investeringer i både produktion af vedvarende energi og i den infrastruktur, der skal forsyne danske virksomheder, forbrugere og nabolande med ren grøn energi.

Dansk økonomi skal være holdbar, og Danmark skal være rigere. Vi forpligter os på at fastholde og udbygge den høje beskæftigelse og fastsætte et ambitiøst velstandsmål for 2035. Med handelshindringer og dyre energipriser er der behov for at styrke dansk erhvervslivs konkurrencekraft endnu mere. Vi skal sikre vækst i økonomien, og at virksomhederne har de bedste betingelser for at fortsætte deres produktion i Danmark og for at innovere og konkurrere. Derfor sænker vi selskabsskatten og afskaffer mellemskatten og toptopskatten. Dansk forskning og uddannelsespolitik skal spille mere direkte sammen med behovet for europæisk autonomi, uafhængighed og teknologisk uafhængighed. Samtidig er et stærkt socialt sikkerhedsnet afgørende for danskernes tryghed.

Meget i Danmark er godt. Dansk økonomi er grundlæggende sund og stærk. Vi har klaret os godt igennem kriserne, og vi er et land med frihed, tryghed og muligheder. Vi har et stærkt foreningsliv, tillid til hinanden og et velfungerende arbejdsmarked, og vi er et folkefærd med traditioner, sammenhængskraft og et samtidigt udsyn og forståelse for verden omkring os.

Men der er også store udfordringer.

Der er behov for en økonomisk håndsrækning til danskerne oven på år med stigende inflation og priser, senest på benzin og brændstof. Derfor vil vi midlertidigt øge befodringsfradraget, vi vil sikre de pensionister, der har mindst, flere penge – og så snart det er muligt halvere moms på fødevarer og helt afskaffe den på frugt og grønt.

Og så er det et regeringsgrundlag, der fremmer ligheden og sammenhængskraften i det danske samfund. Vi har den ambition, at tandpleje skal være gratis for hele befolkningen. Og vi starter med at gøre det for sårbare grupper og førtidspensionister. Vi indfører et loft over rentefradraget. Vi står fast på udlændingepolitikken, så der er styr på antallet, der kommer til Danmark – samtidig med, at vi løfter vores ansvar internationalt. Regeringen vil overholde internationale konventioner og bibeholde udviklingsbistanden på 0,7 pct. af BNI.

Den verdensorden, der har bragt Danmark stabilitet, fred, frihed og velstand siden afslutningen på anden verdenskrig, er under voldsom forandring og nedbrydning. Den russiske trussel mod Europa og en samtidig usikkerhed fra amerikansk side ændrer markant den sikkerhedspolitiske situation. Derfor går Danmark forrest i det europæiske samarbejde. Vi indfried vores NATO-mål allerede i 2030.

Rigsfællesskabet er, som navnet tilsiger, et fællesskab inden for det danske rige. Forholdet de tre lande imellem skal være kendetegnet af gensidig respekt og vilje til forandring indadtil og et stærkt sammenhold udadtil. Grønland har været udsat

for et uacceptabelt pres igennem den senere tid. Regeringen vil sammen med Naalakkersuisut stå fast på de grundlæggende principper om suverænitet, territorial integritet og enhver befolknings ret til selvbestemmelse. Den nødvendige oprustning i Arktis fortsætter i tæt samarbejde i Kongeriget og med vores allierede.

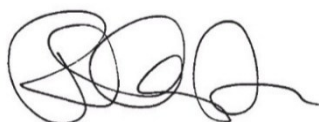
Vi har mange ambitioner på vores lands vegne, men det siger sig selv, at i en tid med så voldsomme forandringer – især sikkerhedspolitisk – kender vi ikke morgendagen. De forskellige prioriteter må nødvendigvis afspejle regeringens evne til at kunne navigere efter de stød, der må ramme os i de kommende år.

Partierne bag denne regering er fælles om at ville påtage os ansvaret og udvikle Danmark.

Regeringen ønsker at være en regering for alle danskere, respektere gældende forlig og søge et godt samspil med Folketinget. Regeringen vil invitere Folketingets partier til et bredt samarbejde om at skabe de bedste løsninger for Danmark.

Mette Frederiksen – *Socialdemokratiet*

Pia Olsen Dyhr – *Socialistisk Folkeparti*

Lars Løkke Rasmussen – *Moderaterne*

Martin Lidegaard – *Radikale Venstre*

1. Børnenes Danmark

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at alle børn i Danmark får en god og tryk opvækst, hvor de trives, leger og lærer at begå sig i et fællesskab, dannes som demokratiske medborgere og tilegner sig kundskaber og færdigheder, så alle reelt får samme muligheder.

Regeringens analyse

Langt de fleste børn og unge i Danmark har det godt og vokser op i et samfund, der giver dem gode muligheder for at udfolde deres evner. Mange oplever en skolegang, der giver dem lyst til at lære mere – og mange tager aktivt del i det frivillige foreningsliv.

Familien er rammen for det enkelte barns opvækst, og vi ved, at de første 1.000 dage af et barns liv har en helt afgørende betydning for barnets udvikling og muligheder resten af livet. Derfor har daginstitutioner en stor betydning, og senere spiller særligt folkeskolen en helt afgørende rolle, både for den enkelte elev og for samfundets sammenhængskraft.

Regeringen ønsker at styrke den tidlige indsats og de samfundsbærende institutioner omkring vores børn og unge. Det forudsætter bl.a., at man i hele landet har gode forudsætninger for at tilvejebringe et lokalt forankret og fagligt solidt skole-, uddannelses- og fritidstilbud.

Målet er, at man – uanset social og geografisk baggrund – klædes på til at forme sit eget liv.

Derfor er det også et problem, at for mange børn, på trods af 10 års skolegang, ikke får tilegnet sig grundlæggende faglige færdigheder. Samtidig mistrives flere børn og unge. For nogle udvikler det sig til langvarigt skolefravær eller sværere psykiske problemer. Ligesom det fortsat er et problem, når børn vokser op under svære vilkår i hjem præget af vold og utryghed, eller når børn oplever sociale afsavn. Det hører ikke hjemme i et rigt samfund som det danske.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Børnenes Danmark" gennemføre en række initiativer, der gavner mulighederne, læringen og trivslen for alle børn og unge, og som målrettet hjælper de børn, der har mest brug for det. Regeringen lægger i sit arbejde Trivselskommissionens forståelse af trivsel til grund.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Indføre en ny finansiering af folkeskolen, der sikrer en mere ensartet grundfinansiering med det mål, at skoler i hele landet får de samme basisvilkår for at give alle elever en god undervisning og en tryk skoledag. Samtidig fastholdes den udvikling, der er sat i gang, hvor den enkelte skole får mere lokal frihed.

Indtil en ny finansieringsmodel er på plads, kan styrkelse af skolernes økonomi ske ved, at skolernes timebank øges, så den enkelte skole får bedre muligheder for at udbrede brugen af to-voksenordninger, klasser med færre elever – særligt i indskoling – accelererede læringsforløb, små hold-dannelser mv. Det skal sikres, at folkeskolen reelt løftes med de midler, regeringen afsætter hertil, med henblik på at øge fagligheden og trivslen hos børnene.

2. Der gennemføres en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere flere lærere til folkeskolen, herunder ved at forbedre mulighederne for at blive, meritlærere og for, at nyuddannede lærere får støtte af mere erfarne lærere samt ved at fjerne barrierer for, at pensionerede lærere m.fl. kan gå direkte ind i undervisningen og være en ekstra ressource, der kan hjælpe med at løfte elevernes faglige niveau.
3. Anlægsmidler prioriteres til at renovere de mest nedslidte folkeskoler og til at skabe bedre rammer for dag-, fritids- og klubtilbud.
4. I dagtilbuddene oprettes flere uddannelsesstillinger, og mulighederne for at opkvalificere personale forbedres, bl.a. gennem en uddannelses- og rekrutteringsstrategi. Der fastsættes et mål om at øge andelen af uddannet personale gennem en systematisk indsats.
5. Som del af løftet på børneområdet styrke normeringerne i daginstitutionerne gennem en række tiltag:
  - Lederne skal udgå af normeringerne som allerede aftalt.
  - I 2027 forlænges minimumsnormeringerne frem til skolestart, selvom barnet starter tidligere i SFO.
  - Regeringen ønsker, at de langtidssygemeldte udgår af normeringerne, og at dette indføres frem mod 2030.

- Der redegøres i 2027 for udviklingen i minimumsnormeringerne, herunder hvilket personale der indgår, samt om lovgivningen har medført, at normeringerne reelt er løftet på alle institutioner.
6. Der prioriteres midler til at styrke fritidshjem, SFO'er og klubtilbud, der f.eks. kan anvendes til at skabe bedre muligheder for aktiviteter, længere åbningstider, byggelegepladser, en forsøgsordning i udvalgte kommuner, hvor fritidshjem omfattes til og med 6. klasse, og til at udbrede sociale normeringer, herunder sikre geografisk spredning af midlerne. Det skal også gøres lettere for skoler såvel som fritidshjem og klubtilbud at samarbejde med det lokale idræts- og foreningsliv.
  7. Danmark går forrest i EU for en hårdere regulering af tech-giganterne, bl.a. med et forbud mod afhængighedsskabende design, en fælles europæisk aldersgrænse for sociale medier og for, at tech-giganterne bidrager med en øget skattebetaling til de europæiske samfund.
  8. Der indføres en ny mulighed for en familiepakke, der skal sikre en sammenhængende og tværgående indsats for familier, hvor børn og unge rammes af alvorlig mistrivsel og langvarigt skolefravær. Det er afgørende, at relevante fagpersoner samles med barnet og familien og laver en klar plan med tydelig ansvarsfordeling, samt at der er en tovholderfunktion i form af en "familieambassadør".
  9. Børn i økonomisk dårligt stillede familier hjælpes ved a) at fritidstillægget i kontanthjælpssystemet afbureaukratiseres på en måde, hvor det samtidig understøtter børns fritidsaktiviteter, samt ved b) at give kommunerne bedre mulighed for at give økonomisk hjælp til bl.a. boligudgifter, jf. bl.a. forslaget fra Ydelseskommisionen herom.
  10. Udarbejde en national strategi for brugen af kunstig intelligens i hele skole- og uddannelsessektoren. Strategien skal både danne rammen om at gribe de mange muligheder, som den nye teknologi skaber, f.eks. for differentierede undervisningsforløb, samt tjene som et værn mod uhensigtsmæssig brug af kunstig intelligens i klasseværelset og til prøver og eksamener. Samtidig skal strategien sætte fokus på digital suverænitæt og på, hvordan det bedst understøttes, at anvendelsen af ny teknologi i uddannelserne sker med løsninger, der er udviklet i en dansk skole- og læringstradition. Det kan f.eks. være ved at støtte op om danske og europæiske udviklingsprojekter. Desuden styrkes undervisning i teknologiforståelse i folkeskolen.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Vi ved på mange stræk allerede, hvor vi gerne vil hen med folkeskolen. Samtidig er der en bred anerkendelse af, at den strukturelle forandring, der er i gang, tager tid at gennemføre. Men det er ikke rimeligt, at der imens er alt for mange børn, der ikke bliver klædt ordentligt på til at tage en ungdomsuddannelse.

Regeringen vil derfor igangsætte et dedikeret projekt fra skolestarten i 2027, der har som klart mål, at der skal ske et markant fagligt løft i de 100 skoler, hvor eleverne klarer sig dårligst i dansk og matematik. Regeringen vil tage initiativ til konkrete samarbejdsprojekter med skolerne og de kommuner, hvor skolerne er placerede. Projektet skal tage udgangspunkt i de indsatser, som vi allerede ved virker, og desuden vil regeringen fjerne eventuelle barrierer for at engagere alle de kræfter, der er rundt om folkeskolen, i projektet. Det kan f.eks. være ved, at pensionerede lærere bedre kan gå direkte ind i undervisningen som en ekstra ressource mv. Endvidere kan projektet ses i sammenhæng med indførelsen af accelererede læringsforløb.

2. En øget indsats, der skal sikre ro og undervisningsparathed i skolen og på ungdomsuddannelserne, herunder nultolerance over for vold og kriminalitet. Desuden skal der være et særskilt fokus på at forebygge, inden problemerne vokser sig store.
3. Aldersgrænsen på 15 år for brug af sociale medier gennemføres, men skærpes sådan, at der ikke gives mulighed for forældredispensations fra 13 år.
4. Gennemføre aftalen om nye regler for fravær og specialundervisning i folkeskolen fra januar 2026.

Regeringens øvrige initiativer

- Udarbejde en forebyggelsespakke, der kan nedbringe langvarigt skolefravær.
- Følge op på forsøgsordningen med gratis skolemad.
- Komme med forslag til, hvordan fri- og privatskoler kan tage et større socialt ansvar for elever med særlige udfordringer og behov som forudsætning for at få del i den bedre økonomi, der følger af en generel investering i folkeskolen. Herunder afsøges muligheden for i højere grad at differentiere mellem fri- og privatskoler i byerne, henholdsvis i områder med langt til den nærmeste folkeskole.
- Gennemføre et eftersyn af organiseringen og betydningen af pædagogisk psykologisk rådgivning i kommunerne, herunder vurdere brugen af skolepsykologer.
- Undersøge mulighederne for, at lærere i højere grad kan udvikle sig lønmæssigt og fagligt uden at bevæge sig væk fra selve undervisningen. Det kan f.eks. være gennem flere lokale incitament og tiltag.
- Se på mulighederne for, om skolerne i tilstrækkelig grad kan tilrettelægge undervisningen på forskellige måder, så elever kan arbejde i mindre grupper, modtage undervisning tilpasset deres faglige niveau og få støtte eller ekstra udfordringer alt efter deres behov og forudsætninger.

- Tage initiativer, der sikrer, at alle skoler og uddannelsesinstitutioner er et trygt sted at være for alle elever uanset baggrund, herunder modvirke enhver form for social kontrol, religiøs dominans eller mobning.
- Videreføre den nedsatte ekspertgruppe og på den baggrund udarbejde en handlingsplan, der følger op på kvalitetsundersøgelserne i daginstitutionerne.
- Redegøre for udviklingen i minimumsnormeringer, herunder hvilket personale der indgår, samt om lovgivningen har medført, at normeringerne reelt er løftet på alle institutioner.
- Gennemføre et eftersyn af lovgivning om fritidstilbud, der bl.a. skal belyse, hvordan fritidstilbuddene og ledelsen heraf kan styrkes.
- Øge ydelsen med mindst 1.000 kr. pr. måned til sårbare unge under 30 år i kontanthjælpssystemet, der har bestemte psykiske diagnoser.
- Belyse konsekvenserne af børns afsavn i økonomisk dårligt stillede familier, komme med forslag til initiativer, der øger deltagelsen for udsatte børn i fritidstilbud, samt gøre op med, at særligt udsatte familier oplever krav om egenbetaling i folkeskolen og afsætte en ramme på 100 mio. kr. årligt hertil.
- Styrke respekten for børns rettigheder og mulighed for at blive hørt og inddraget og i den sammenhæng styrke Børnerådets rolle i samspil med Folketingets Ombudsmand, relevante NGO'er mv.
- Foreslå en reform af plejefamilieområdet med fokus på såvel rekruttering som fastholdelse af nye og yngre plejefamilier samt styrke hjælpen til anbragte børn og unge, herunder efterværn, samt se på mulighederne for national adoption ved bl.a. at lave et mere lempeligt alderskrav for adoptanter.
- Udarbejde en langsigtet strategi mod partnervold og -drab samt en strategi mod vold mod børn og vold i hjemmet, der tager udgangspunkt i børn som selvstændige individer med egne rettigheder og behov. I 2027 er det 30 år siden, at revselsesretten blev afskaffet, og med strategien ønsker regeringen at tage de næste skridt i beskyttelsen af børnene. Strategien skal desuden forholde sig særskilt til vold mod børn med etnisk minoritetsbaggrund, herunder en øget indsats mod genopdragelsesrejser.
- Regeringen vil udarbejde en naturvidenskabsstrategi, der skal styrke kvaliteten i undervisningen i naturvidenskab i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil afsætte 5 mia. kr. varigt til initiativerne i "Børnenes Danmark", som indføres frem mod 2030. Der afsættes desuden 1 mia. kr. varigt til uddannelse og

forskning. Investeringen vil løbende blive prioriteret i finanslove, økonomiaftaler og øvrige udspil. Regeringen vil indføre en tech-skat med det mål at tilvejebringe et provenu på 1 mia. kr. årligt.

Regeringen vil have fokus på at sikre, at de midler, der investeres i skolen, i særlig grad gavner folkeskolens almenområde og ikke (som det historisk har været tilfældet) anvendes til at dække en utilsigtet udgiftsvækst på andre områder.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med Folketingets partier og de relevante forligskredse, med interessenterne og med arbejdsmarkedets parter.

Regeringen vil have et selvstændigt fokus på implementeringen af de mange reformer, der i de senere år er indgået på uddannelsesområdet.

Regeringen vil fortsætte arbejdet med at implementere universitetsreformen og vil arbejde for at opfylde forligspartiernes ambition med reformen. Regeringen vil, som aftalt i 3. forligstillæg til reformen, evaluere 2028-kandidatoptaget og indkalde forligspartierne til en statusdrøftelse i 2028. Regeringen vil, for at sikre en styrket implementering af reformen, foreslå forligskredsen, at 90 pct. af de studerende i 2028 stadig kan tilgå en heltidskandidatuddannelse på 120 ECTS, hvis de ønsker det.

Herunder vil regeringen særligt være opmærksom på, at der inden for rammerne af epx-aftalen fortsat er gode, tilgængelige tilbud til udsatte elevgrupper ved at sikre, at der opretholdes minimum 10 af de eksisterende institutioner, der har gode erfaringer i forhold til udsatte elevgrupper. Desuden har regeringen som bærende princip, at det med implementeringen af epx-aftalen skal sikres, at samlingen af ungdomsuddannelserne sker sådan, at der er en god geografisk balance i institutionslandskabet. Regeringen vil endvidere følge, hvordan kønssammensætningen på ungdomsuddannelserne udvikler sig.

2. Et bæredygtigt Danmark

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at vi overleverer et land til de kommende generationer, der er præget af meget mere skov, natur og biodiversitet, en stærk og bæredygtig fødevarerproduktion af høj kvalitet, og hvor drikkevandet er rent, og velfærden i grisestaldene er kraftigt forbedret.

Regeringens analyse

Det danske landskab er under omkalfatring i de kommende år.

Som følge af den grønne trepart skal der omlægges 390.000 hektar af Danmarks areal til bl.a. natur, vådområder og meget mere skov. Samtidig styrkes indsatsen for vandmiljøet, så iltsvind i danske fjorde og kystområder reduceres, og der indføres en CO₂-afgift på husdyrproduktion.

Danmark har et enormt potentiale som landbrugsland, og vi har nogle af verdens dygtigste landmænd med viden, jord og traditioner til at være førende – ikke bare i produktion, men også i kvalitet, bæredygtighed og dyrevelfærd. Det kræver, at vi tager de næste skridt – og at vi tør tænke stort og langsigtet.

Vi skal understøtte en udvikling, hvor produktionen i landbruget sker på en mere bæredygtig måde, der passer bedre på vores miljø og drikkevand, hvor dyrevelfærden forbedres, hvor vi bliver bedre til at forædle fødevarerne herhjemme, fastholder arbejdspladser i Danmark og skaber en udvikling, der også kommer naboer og lokalsamfund til gavn.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et bæredygtigt Danmark" gennemføre en række initiativer, der skal forstærke og accelerere en bæredygtig omstilling.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Sikre implementeringen af den grønne trepartsaftale og sikre målopfyldelsen af arealomlægning, skovrejsning, nationalparker, klimaeffekt, signaturprojekter og reduktion af kvælstofudledninger.
2. Sætte det langsigtede mål, at dansk griseproduktion primært opdrætter de grise, vi selv kan anvende i vores egen fødevareforsyning, eller som kan forædles herhjemme inden eksport. Det skal bidrage til, at eksport af levende smågrise reduceres, understøtte danske arbejdspladser og rykke produktionen op i værdikæden.

Det forudsætter en omfattende omlægning af den eksisterende griseproduktion, og regeringen ønsker at gennemføre den omlægning i et bredt samarbejde med blandt andre landbruget selv, natur-, dyre- og miljøorganisationer samt arbejdsmarkedets parter inden for fødevareerhvervet. Derfor tages initiativ til en *firepartsaftale om fremtidens griseproduktion*.

Som udgangspunkt afsættes et halvt år til arbejdet i fireparten, og såfremt det ikke lykkes at indgå en aftale med de relevante parter, er regeringen parat til politisk at tage de nødvendige initiativer til, at omlægningen gennemføres.

Fireparten skal, i sammenhæng med at der etableres en ny retning og vision for griseproduktionen, drøfte initiativer, der vedrører omlægning til økologi og mindre antibiotikaforbrug. Fireparten skal endvidere drøfte den hurtigst mulige implementering af tiltag, der sikrer reel overholdelse af dyrevelfærdsloven, jf. pkt. 3 og 4 i afsnittet om regeringens tiltag med effekt her og nu.

3. Arbejde for en ambitiøs ny landbrugspolitik i EU i den næste budgetperiode, som i højere grad baseres på betalinger for bidrag til styrket natur og biodiversitet, CO₂-reduktioner, mindre kvælstof, bedre dyrevelfærd og renere drikkevand frem for direkte betalinger som hektarstøtte og anden koblet støtte.
4. Omfordele landbrugsstøtten, så mindre anvendes som direkte hektarstøtte og mere anvendes til f.eks. klima-, miljø- og naturtiltag, regenerativ produktion, økologisk produktion, udvikling af lokale og småskalalandbrug, samt at det gøres nemmere for nye landmænd at overtage og udvikle landbrug.
5. Iværksætte en kortlægning af landbrugets forskellige skatte- og afgiftsforhold og virkninger af at ændre disse på forhold som jordpriser, udledning af næringsstoffer til vandmiljøet, klimaudledninger, statsligt provenu og samfundsøkonomi. Det skal ses i sammenhæng med et behov for at understøtte generationsskifte og de nye generationer af landmænd, herunder skabe bedre muligheder for at yde støtte til småskalabedrifter, efteruddannelse af

landmænd, plantebaseret og økologisk produktion, rådgivning og billig långivning til etablering af nye landbrug, fremme af teknologi, vertikale landbrug og fremme af pesticidfri planteværn mv.

6. Udarbejde en national fødevarerstrategi i 2027, der skal øge Danmarks fødevarerforsyningsikkerhed og -uafhængighed ved bl.a. at a) øge selvforsyningen af frugt, grønt og bælgfrugter, b) styrke offentlige indkøb, så de understøtter lokale, økologiske og danske fødevarer, samt c) videreføre ambitionen fra landbrugsaftalen fra 2021 om at fordoble det økologiske areal i 2030. Strategien skal bidrage til at fremme omlægning af arealer fra foder til fødevarer, styrke innovation i plantebaserede produkter, øge efterspørgslen og eksporten af økologiske fødevarer samt gøre det lettere at være en lille fødevarerproducent ved at reducere byrder mv.
7. Fremlægge en natur- og biodiversitetslov med det mål, at 30 pct. af Danmarks samlede areal skal være beskyttet natur, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttet natur. Loven udarbejdes under hensyntagen til den samlede arealanvendelse i Danmark, og der fastsættes nye, fagligt funderede definitioner, ligesom der efterfølgende indkaldes til forhandlinger om, hvad de næste initiativer skal være.
8. Øge naturbeskyttelsen på havet, herunder udarbejde en handlingsplan for miljøfarlige stoffer i havmiljøet med reduktionsmål og konkrete virkemidler samt bl.a. undersøge problematikken omkring og mulige løsninger på indvirken af tidligere råstofudvinding på havbunden. Hertil skal der udpeges mindst fem flere marine nationalparker og sikres bedre beskyttelse af udpegede områder f.eks. gennem forbud mod benyttelse af bundslæbende redskaber i disse områder.
9. Udarbejde en 10-årsplan for fiskeriet og implementere fiskeriaftalen. Med afsæt i fiskeriaftalen skal den samlede regulering af fiskerierhvervet fremme mere skånsomme og kystnære fangstformer som f.eks. bundgarnsfiskeri. Hertil indføres en tættere regulering af havbrug med inddragelse af relevante parter. En handlingsplan for lystfiskeriet skal sikre en hurtig implementering af de initiativer i fiskeriaftalen, der vedrører lystfiskeriet, herunder udsætning af yngel og en varig yngelpleje samt styrke lystfiskeriets turismepotentiale mv.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Indføre et nationalt sprøjteforbud på de sårbare grundvandsdannende områder, der også omfatter slam og forurenede jord. Lovgivningen fremsættes i Folketinget i indeværende år. Forbuddet implementeres hurtigst muligt og gradvist, jf. nedenfor om implementering mv.
2. Sænke grænseværdien for nitrat til myndighedernes anbefalede grænseværdier og undersøge muligheden for at indføre yderligere restriktioner på

de nitratfølsomme drikkevandsområder i sårbare grundvandsdannende områder.

3. Implementere dyrevelfærdsaftalen, sikre reel overholdelse af dyrevelfærdsloven samt gennemføre en akutplan for dyrevelfærd, hvor kontrollen, regelefterlevelsen og sanktionerne for omgåelse styrkes markant. Omfanget af undtagelser, dispensationer mv. i lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger skal reduceres, sådan at lovens bogstav efterleveres i praksis. Dyrevelfærdskontrollen skal fremover varetages af Justitsministeriet.
4. Sikre, at ekstremavl i griseproduktionen forbydes, at forbuddet mod halekuperinger reelt overholdes, at fiksering omkring faring og diegivning fuldt udfases, at grise tidligst fravænnenes mindst fire uger efter fødslen uden mulighed for undtagelser, samt at der indføres krav om forøget plads og rodemateriale.

Implementeringen heraf drøftes som led i fireparten. Regeringens ambition er, at forbuddet mod halekuperinger er fuldt indfaset og reelt efterleveres i 2030, samt at forbud mod ekstremavl er fuldt indfaset og reelt efterleveres i 2035.

5. Fremsætte et lovforslag, sådan at der kommer et midlertidigt stop for nyetableringer samt udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af fireparten.
6. Erstatte ordningen om opholds- og arbejdstilladelse til praktikanter fra tredjelande i landbruget med en ny ordning, der sikres bedre mod misbrug.

Regeringens øvrige initiativer

- Nedsætte en ekspertkommission, der skal komme med anbefalinger til håndtering af andre grundvandstruende forureninger på de sårbare grundvandsdannende områder, herunder som følge af generationsforureninger.
- Belyse, hvordan vandregningen kan fordeles til de forskellige forbrugere på en mere rimelig måde.
- Undersøge, om der kan iværksættes tiltag, der kan dæmme op for, at udenlandske aktører uhensigtsmæssigt kan opkøbe dansk landbrugsjord.
- Nedsætte en Allemandsretskommission, der skal foreslå konkrete vilkår for en dansk allemandsret, der sikrer videst mulig adgang til naturen, samtidig med at der tages hensyn til naturen, lokale forhold samt lodsejeres privatliv og legitime interesser.
- Fremlægge en national strategi for råstoffer og cirkulær økonomi, der reducerer forbruget af nye råstoffer og styrker genanvendelsen.
- Fremme udbredelsen af plantebaserede fødevarer og styrke Danmarks eksport heraf, bl.a. ved eksportfremstød.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil primært finansiere initiativerne og omlægningen ved at omprioritere landbrugets støtteordninger, både danske og europæiske, med afsæt i princippet om, at forureneren betaler. Omlægningen af bedrifter skal ske med en rimelig indfasning og med henblik på, at der ikke bliver tale om ekspropriation.

Regeringen vil ligeledes sikre, at helt almindelige husstande ikke får en stor ekstraregning i forbindelse med reguleringen af grænseniveau for nitrat i drikkevandet.

Regeringen vil fastholde tempo i implementeringen af den grønne trepart i samarbejde med parterne bag aftalen. I det omfang, at regeringens tiltag på landbrugsområdet med fordel kan samtænkes med treparten, skal det afprøves – så længe det ikke medfører forsinkelser af hverken treparten eller de øvrige initiativer.

Det nationale sprøjteforbud vil ramme de enkelte grundejere forskelligt, idet udgangspunktet for alle er, at man vil kunne anvende jorden på anden vis. Der må forventes 1) et vist overlap med jorde, der skal omlægges, som følge af den grønne trepart, 2) at der er bedrifter, der ikke vil blive berørt i større omfang, 3) at nogle bedrifter vil blive påvirket i et omfang, hvor det vil være nødvendigt med omlægningsstøtte f.eks. til skov eller økologi, og 4) at nogle bedrifter vil blive berørt i så stort omfang, at der vil være behov for kompensation for at undgå ekspropriation. Regeringen vil udarbejde en ordning herfor.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med Folketingets partier og de relevante forligskredse.

3. Et lokalt, stærkt velfærds-samfund i by og på land

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at man i hele landet har gode muligheder for fremgang, fællesskab og en positiv udvikling samt adgang til at bosætte sig, uddanne sig, arbejde, transportere sig og i det hele taget leve sit liv, som man ønsker det – og have gavn af velfærdssamfundet, særligt når det gælder sundhed.

Regeringens analyse

Danmark er et lille land med en stærk sammenhængskraft.

Vi nyder godt af både det pulserende liv i de større byer, den fremgang der skabes i og omkring provinsbyerne, og den ro, fællesskab, virkelyst og adgang til natur, der kendetegner mange af de mindre samfund på landet. Det er med til at skabe et samfund, hvor der er plads til at være forskellige, men hvor vi samtidig forstår hinanden.

Det er grundlæggende for opbakningen til velfærdssamfundet, at vi alle både bidrager med det, vi kan, og at vi kan være trygge og er sikre på at få hjælp, hvis livet spænder ben, uanset hvor vi bor.

Alt det skal vi værne om – og forstærke. Derfor er der i de senere år taget initiativer, der skal sikre en omfattende decentralisering af uddannelser, arbejdspladser og adgangen til praktiserende læger. Det er vigtige tiltag, som skal fastholdes.

Vi er ikke i mål, og forskellen mellem land og by vokser fortsat. For at imødegå en udvikling, hvor der ellers risikerer at blive for store forskelle i de muligheder, vi hver især har – afhængigt af, om man bor på landet, i provinsen eller i en af de større byer – er der behov for et vedvarende og kontinuerligt fokus, der går på tværs af mange områder.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et lokalt, stærkt velfærdssamfund i by og på land" gennemføre en række initiativer, der så at sige skal styrke det lokale tyngdepunkt – og dermed gøre det muligt for flere, uanset hvor man bor, at bestemme sin egen hverdag og fremtid.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Iværksætte en helhedsplan mellem staten og landkommuner, der f.eks. kan indeholde følgende elementer:
  - a) Byfornyelse, nedrivning, modernisering og energirenovering af boligmassen,
  - b) bedre muligheder for reelle boliglån i hele landet,
  - c) investering i mere nær velfærd i hele landet med flere lokale frihedsgrader og større mulighed for langsigtet økonomisk planlægning,
  - d) udbygning og forbedring af infrastruktur og kollektiv offentlig transport, herunder en grøn omstilling af ø-færger,
  - e) større gavn af den grønne omstilling lokalt og
  - f) forbedrede muligheder for at styrke lokalt erhvervsliv, kultur, civilsamfund og iværksætteri – herunder fremme demokratisk ejerskab for at sikre arbejdspladser og butiksliv.
2. Give kommuner og regioner større økonomisk frihed og understøtte muligheden for en mere langsigtet økonomisk planlægning ved at overgå til flerårige økonomiaftaler og derved flerårige budgetter samt ved at overveje fordele og ulemper ved de begrænsninger, der i dag gælder for aftalesystemet. Det skal ske inden for ansvarlige økonomiske rammer.
3. Gennemføre en institutionsreform, der styrker frisættelsen, den lokale ledelse og det lokale ansvar på den enkelte institution ved bl.a. at flytte beslutningskompetence fra byrådet til institutionsniveauet.

Reformen skal bygge på et friinstitutionsforsøg, hvor et større antal institutioner udpeges som offentlige friinstitutioner, der sættes fri af mest mulig regulering mv., og hvor institutioner og ledere i stedet måles og vurderes på evnen til at skabe reel værdi for borgere og samfund fremfor, hvorvidt de lever op til proces- og formkrav. Selvom institutionerne frigøres, skal de fortsat agere fagligt ansvarligt og leve op til f.eks. forvaltningsloven mv., ligesom der fortsat skal være ordnede løn- og arbejdsvilkår. Reformen skal understøtte, at konceptet bag lokalplejehjem også udvikles på andre velfærdsområder.

4. Igangsætte en modernisering af planloven, så den særligt uden for de større byer i højere grad a) understøtter bosætning og bæredygtig udvikling, b) afvejer hensyn, der giver landbrugserhvervet forrang frem for andre erhverv, c) styrker mulighederne for friluft- og helårsturisme, d) lempet reglerne på de små øer og i områder med store kystbeskyttelseszoner og e) understøtter en positiv erhvervsudvikling. Planloven skal fortsat værne om natur, fri og uhindret adgang til havet og strandene, miljø og hensynet til naboer. Desuden vil regeringen opfordre kommuner til at foreslå konkrete projekter, der ellers ikke kan gennemføres på grund af f.eks. planloven, og vurdere, om disse bør gennemføres, eventuelt ved at give bedre muligheder for dispensation.
5. Igangsætte et arbejde i samarbejde med hovedstadskommunerne, der skal lede frem til et nyt plangrundlag for hovedstadens udvikling, som i højere grad tager højde for, at forudsætningerne er anderledes, end da Fingerplanen blev udformet i 1947. Det nye plangrundlag skal tage stilling til arealreservationer og sikre plads til langt flere borgere, understøtte klimasikring i hovedstaden, bekæmpe støj, trafikgener og trængselsproblemer, skabe langt flere blandede bydele med et bredt udbud af boligformer og gøre plads til flere grønne åndehuller med bynær natur og biodiversitet.
6. I forlængelse af arbejdet i fireparten give kommunerne hjemmel til at afvise udvidelser og nyetablering af svineproduktion ud fra en helhedsvurdering, der bl.a. omfatter konsekvenser for natur, miljø og naboer.
7. Gennemføre en udligningsreform under inddragelse af Finansieringsudvalgets rapport. Udvalgets mandat udvides, så det også belyser en større omlægning af balancen mellem kommuneskat, bundskat og den kommunale udligning med henblik på at skabe en simplere økonomisk styringsmodel. Som del af arbejdet med udligningsreformen undersøges også mulighederne for, at kommuneskatten fra borgere med mere end én bolig ikke alene tilfalder den kommune, hvor man har folkeregisteradresse, men i højere grad også tilfalder den kommune, hvor man f.eks. har en fritidsbolig.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Midlertidigt forhøje befordringsfradraget på en måde, der målrettet hjælper de danskere, der er hårdest ramt af stigende benzin- og dieselpriiser, samt holde hånden under den lokale, kollektive transport.
2. For at modvirke en ny bølge af skolelukninger styrke den lokale folkeskole ved at tage initiativ til, at små folkeskoler i landdistrikterne får samme frihedsgrader som friskolerne og en bedre økonomisk understøttelse.
3. Forhøje og anvende særtilskudspuljen til at understøtte en bedre økonomi i de økonomisk udsatte kommuner, indtil en udligningsreform træder i kraft.

4. Sikre et større frit valg af plejehjem for ældre ved at indføre et krav om, at alle kommuner (med undtagelse af de små ø-kommuner), som minimum har enten et friplejehjem eller et lokalplejehjem.
5. Med henblik på, at flere reelt får mulighed for at kunne udskifte asbesttage, skal det bl.a. gøres lettere for privatpersoner selv at udføre arbejdet, så længe det sker på en sundhedsmæssigt forsvarlig måde. Herunder fjernes afgiften på deponi af asbest for private, og det undersøges, hvordan ordningen med statsgaranterede lån kan udvides til at omfatte udskiftning af asbesttage.
6. Indgå en aftale om klimatilpasning med afsæt i *National plan for kystbeskyttelse af Danmark*. Regeringen vil fortsætte arbejdet med den nedsatte ekspertgruppe til ny bidragsfordelingsmodel.
7. Arbejde målrettet for at gøre Danmark selvforsynende med billig og sikker vedvarende energi. Det skal bl.a. ske ved at sikre udbygningen af vedvarende energi på land med følgende tiltag:
  - Modeller, hvor berørte borgere i lokalsamfund kan belønnes i form af medejerskab.
  - Mere inddragelse og større økonomiske incitament, og hvor kommuner der tager ansvar for udbygning af vedvarende energi, belønnes med en bonus, der kan understøtte velfærden lokalt.
  - Undersøge, om selskabsskatten fra de virksomheder, der producerer grøn strøm, i større omfang kan tilfalde de kommuner, hvor anlægget er placeret. Initiativerne skal bidrage til yderligere opsætning af vedvarende energi på land.

Regeringens øvrige initiativer

- Afsætte en ramme på 2 mia. kr. til billigere priser i den kollektive trafik til gratis offentlig transport for unge under 22 år.
- Tage initiativ til en ændring af sammensætningen af bestyrelser på velfærdsinstitutioner, så f.eks. det lokale erhvervsliv eller den lokale ungdomsuddannelse repræsenteres i skolebestyrelserne.
- Styrke de langsigtede rammer, så mindre uddannelsesstilbud i hele landet kan bibeholdes.
- Se på mulige løsningsmodeller i forhold til den fremtidige fordeling af selskabsskat imellem kommunerne, som aftalt i økonomiaftalen for 2026.
- Øge støtten til de lokale aktionsgrupper og målrette erhvervsfremmemidler yderligere til virksomheder i landkommuner.
- Udbrede brugen af solceller på tage i de store byer.
- Have fokus på en rimelig regional fordeling af statslige arbejdspladser.

- Indgå i et samarbejde med Københavns Kommune om potentialerne i en yderligere udvidelse af metroen i København, der bygger oven på de udvidelser af metronettet, der er aftalt mellem staten og Københavns Kommune.
- Undersøge mulighederne for og tage initiativ til at mindske de forureningsmæssige gener for naboerne til Københavns Lufthavn med respekt for armslængdeprincippet for statens ejerskab af lufthavnen.
- Følge op på det måleprogram, der skal undersøge emissioner fra pyrolyseanlæg.
- Igangsætte et serviceeftersyn af Infrastrukturplan 2035.
- Igangsætte en analyse af, hvordan mobiliteten, herunder den kollektive transport, kan forbedres på landet, og samle op på relevante erfaringer med nye mobilitetsløsninger. Herunder gøre det lettere for unge i landdistrikter at pendle til uddannelse samt undersøge udbredelsen og betydningen af f.eks. gratis busser, som det bl.a. er tilfældet i Fredericia.
- Undersøge muligheden for, inden for en mindre økonomisk ramme, at indføre et særligt befordringsfradrag for cyklisme for et mindre antal kilometer, end hvad der i dag er omfattet.
- Understøtte mulighederne for sociale effektinvesteringer.

Økonomi, forankring og implementering

Det forhøjede befordringsfradrag og øvrige initiativer, der afbøder konsekvenserne af stigende benzin- og dieselpriiser, finansieres via uforbrugte midler og ved at lempe finanspolitikken i 2026.

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de beskrevne initiativer.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med de relevante forligskredse, med kommuner og regioner og med de interessenter, der arbejder for et Danmark i balance.

4. Flere boliger i hele Danmark

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at alle i Danmark har gode muligheder for at have et sted at bo og frihed til selv at kunne vælge, hvor man ønsker at bo – samt at unge selvfølgelig har reel adgang til boligmarkedet.

Regeringens analyse

Boligen er for langt de fleste den største enkeltstående disposition igennem livet.

Boligpolitikken er samtidig afgørende for mobiliteten og sammenhængskraften i et samfund. Det er en dansk værdi, at vi lever og bor blandet, side om side med folk, der ikke ligner os selv, og det er vigtigt, at unge har en reel mulighed for at kunne flytte hjemmefra og finde deres eget sted at bo.

Boligpolitikken skal afspejle, at en bolig for langt de fleste ikke handler om at realisere kortsigtede gevinster. Derfor bør det grundlæggende heller ikke være sådan, at et boligkøb på rette sted til rette tid har en større betydning for ens velstandsniveau over et livsforløb end ens uddannelsesvalg og indsats på arbejdsmarkedet.

Udbuddet af boliger skal helst matche efterspørgslen, men her er udfordringen vidt forskellig alt afhængigt af, hvor man bor. I de store byer er det for mange svært at finde en bolig, de har råd til at betale. I andre dele af landet er værdistigningen nærmest ikkeeksisterende, og det kan være svært at få lov til at låne til en bolig.

Det er samtidig vigtigt, at der er en grundlæggende opbakning til reguleringen og beskatningen af boligmarkedet. Det nuværende ejendomsskattesystem har foreløbig ikke bidraget hertil, ligesom det ikke har haft den forventede afdæmpende effekt på prisudviklingen.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Flere boliger i hele Danmark" gennemføre en række initiativer, der skal øge udbuddet af boliger og muligheden for at finansiere boligkøb.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Nedsætte en ekspertkommission, der skal vurdere fordele og ulemper ved forskellige modeller for en ny, afgrænset avancebeskatning af realiserede boliggevinster ved siden af en lavere løbende beskatning. Herunder skal kommissionen belyse progressionen i boligskattesystemet, hvordan ejendomsværdibeskatningen kan fjernes eller reduceres for de billigste boliger, den generationelle ulighed på boligmarkedet samt effekten på mobiliteten og mulighederne for førstegangskøbere ved f.eks. at sænke eller helt fjerne tinglysningsafgiften.

Kommissionen skal inddrage alle relevante perspektiver, bl.a. det danske system for boligfinansiering, hensyn til finansiel stabilitet, adgang til boligmarkedet, ulighed mv.

Der skal tages et betydeligt hensyn til, at reglerne for beskatning af bolig udformes på en måde, så de er lette at forstå for borgerne og administrere for myndighederne.

Kommissionens anbefalinger til en ny avancebeskatning skal udformes under rammerne af en *friværdigaranti*, så ingen boligejere risikerer at betale avanceskat af allerede optjente værdistigninger på tidspunktet for implementeringen af et eventuelt nyt system, jf. nedenfor om implementering, hvorefter et eventuelt nyt boligskattesystem tidligst kan træde i kraft efter et folketingsvalg.

2. Give kommuner og regioner bedre muligheder for at tilbyde offentligt støttede tjenesteboliger til udvalgte medarbejdergrupper. Det kan f.eks. ske ved en ny form for "velfærdsbolig", hvor kommunalt grundsalg, privat kapital og regulering af huslejen og/eller købsprisen skal sikre kernevelfærdsmedarbejdere førsteret til attraktive boliger til nedsat pris.
3. Tage initiativ til en ambitiøs "Boligplan 2030" gennem en forpligtende aftale mellem staten, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. "Boligplan 2030" skal sikre, at udbygningen af boligmassen i hovedstaden accelereres, så der skabes en langt bedre balance mellem efterspørgsel og udbuddet af forskellige boligformer.

Det forudsætter, at kommunerne klart forpligter sig til at tage tiltag, der understøtter boligudbygningen. Det skal bl.a. ske ved, at kommunerne skal sikre en hurtig sagsbehandlingstid på bygge- og dispensationssager, fjerne

de nødvendige barrierer og sikre en hurtigere proces omkring nye lokalplaner mv.

Regeringen vil til gengæld som led i en "Boligplan 2030" åbne op for, at Københavns og Frederiksberg kommuner får mulighed for at:

- Forhøje grundkapitallånet til alment nybyggeri med yderligere 10 pct., således at de kan anvende likvid formue til at understøtte opførelsen af flere almene boliger, samtidig med, at huslejen holdes i ro.
- I en lokalplan at fastsætte, at op til 40 pct. af boligmassen i et nyt boligområde reserveres til ejerboliger, samt at op til 40 pct. reserveres til almene boliger.
- Fastsætte et loft over andelen af private udlejningsboliger i nye lokalplaner med henblik på at sikre en mere blandet boligmasse.
- Udvide tilbudspligten, så de almene boligselskaber også tilbydes at erhverve ejendommen til markedspris, hvis de eksisterende private lejere ikke gør brug af tilbudspligten.
- Reducere huslejen i alment boligbyggeri ved at nedsætte beboerbetalingerne.

Som led i "Boligplan 2030" vil der være et særskilt fokus på boliger for unge og studerende med det mål, at der frem mod 2030 etableres yderligere mindst 4.000 nye studie- og ungdomsboliger i København. Det kan bl.a. ske ved, at der hurtigt etableres et stort antal modulære studieboliger. Endvidere sættes særskilt fokus på, at det nye koncept med "velfærdsboliger" kan indgå i planen.

De øvrige hovedstadskommuner inddrages i arbejdet.

Der er tale om en samarbejdsmodel, som regeringen ønsker at introducere mellem staten, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune. Såfremt andre større kommuner har lignende problematikker på boligområdet, er regeringen indstillet på at drøfte mulige samarbejdsaftaler med disse.

4. Sikre de rette balancer mellem beskyttelse af eksisterende lejere i forbindelse med renoveringer og forbedringer af den enkelte bolig og boligselskabers og udlejerens muligheder for at vedligeholde og modernisere lejlighederne. Samt indkalde til drøftelser herom med relevante aktører.
5. Sikre, at færre gode boliger rives ned og erstattes af nybyggeri, for at styrke bevarelse og transformation af eksisterende bygninger samt værne om dansk kulturarv. Det gøres mere attraktivt at renovere og omdanne eksisterende bygninger ved at justere regler og incitamentet.

Endvidere undersøges muligheden for ved boliger over en vis værdi at indføre a) et "bevar eller forklar"-princip, som skal understøtte, at nedrivning er

den sidste udvej, b) en afgift for nedrivning, der svarer til den miljø- og klimamæssige påvirkning, c) strammere krav til recirkulation, og d) skærpede krav til dokumentation, før nedrivningstilladelse gives. Eventuelle regelændringer gennemføres under hensyntagen til, at det skal være enkelt at administrere.

6. Understøtte tilvejebringelsen af flere ejerboliger i de større byer, herunder ved at belyse potentialet for, at private lejeboliger omdannes og frasælges til private ejerlejligheder.
7. Undersøge og forbedre rammerne for at tilbyde bofællesskaber og seniorbofællesskaber, så flere får muligheden for at tilbringe flere år af seniortilværelsen i passende rammer med gode muligheder for aktivt socialt samvær. Herunder at afsøge mulighederne for at understøtte tilvejebringelsen af en række seniorlandsbyer, hvor bolig og fritidsliv tænkes sammen i nybyggede rammer, samt at gøre det muligt via planloven, at kommunerne bedre kan anvende eksisterende tomme bygninger eller udpege et område i lokalplanen, hvor der skal etableres et bofællesskab eller et seniorbofællesskab.
8. Sikre, at udbuddet af plejeboliger følger med efterspørgslen, og at de ældre har reelle valgmuligheder mellem forskellige typer plejehjem. Der skal skabes incitamenter til, at kommunerne tilbyder tilstrækkelige plejehjemspladser fordelt på forskellige plejehjemstyper.
9. Gøre det mere attraktivt at opstille midlertidige (modulære) boliger og efterfølgende omdanne dem til almene boliger, når området skal færdigudvikles, samt give almene boligorganisationer mulighed for at overtage og omdanne midlertidige boliger til almene boliger med støtte.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Gennemføre boligaftalen.
2. Styrke og udvide ordningen med statsgaranterede boliglån, så flere får reel adgang til boligfinansiering, herunder undersøge fordele og ulemper ved at udpege én bank eller ét realkreditinstitut, der fremover udbyder boliglån med statsgaranti eller andre forbedringer af lånemarkedet. Herunder følges op på arbejdsgruppen om regler for boliglån med henblik på at give bedre muligheder for førstegangskøbere og købere i landdistrikter.
3. Tage yderligere initiativer, der begrænser anvendelsen af korttidsudlejning, som fortrænger almindelig, privat beboelse ved bl.a. at lukke "skyggehotele".
4. Understøtte tiltag, der kan nedbringe ventetider til byggesagsbehandling i kommunerne. Herunder igangsætte et eftersyn af bygningsreglementet og tilhørende vejledninger med henblik på at gøre det mere enkelt at renovere, omdanne og bygge nyt.

5. Øge udbuddet af boliger i den eksisterende bygningsmasse ved bl.a. at a) udnytte tomme arealer, som ligger stationsnært, b) sikre incitamenter til, at loftarealer, kældre mv. bedre kan omdannes til beboelse, c) gøre det nemmere at omdanne erhvervslokaler til boliger, og d) gøre det lettere at opdele, frasælge dele af og delvist udleje sin bolig.
6. Permanentgøre og fordoble den midlertidige pulje til huslejetilskud.
7. I tillæg til den boligpolitiske aftale øges maksimumsbeløbet for alment nybyggeri i højprisområder med yderligere 10 pct. efter gældende regler for alment nybyggeri.

Regeringens øvrige initiativer

- Afdække udbredelsen af bankernes prioritetslån, betydningen for realkreditte og på den baggrund tage de nødvendige tiltag for at fremtidssikre realkreditte og muligheden for boligfinansiering i hele landet.
- Gennemgå den finansielle regulering og overveje, om der er behov for tilpasninger.
- Gennemgå boligstøtten og inden for den eksisterende ramme omlægge den på en måde, hvor den også kan anvendes i kollegier, deleboliger mv.
- Se på mulighederne for at udvide de almene boligforeningers forkøbsret til ejendomme, der sættes til salg, hvis lejerne ikke selv kan eller vil gøre brug af deres tilbudspligt.
- Undersøge fordele og ulemper og den samlede effekt ved at genindføre tilskuddet til nye andelsboliger og i stedet gøre op med princippet om, at andelsboliger ikke betaler ejendomsværdiskat.
- Undersøge mulighederne for at fjerne den skævhed i skattesystemet, hvor der kan opnås lavere skat på grunde, hvis den eksisterende bygning rives ned.
- Tage yderligere initiativer, der bidrager til at modvirke parallelsamfund.
- Afdække mulighederne for privat medfinansiering af lokalplejehjem.
- Tage initiativ til en aftale om nye renoveringsrammer for de almene boliger finansieret af Landsbyggefonden, som imødekommer den demografiske udvikling og øger tilgængeligheden for ældre borgere, der dermed får mulighed for at blive længere i eget hjem. Derudover skal der arbejdes for byggeriet af almene boliger i landområder med henblik på at øge boligrotationen i landsbyer.
- Igangsætte en analyse af Landsbyggefondens langsigtede økonomiske situation med respekt for, at Landsbyggefonden er en selvejende institution

stiftet af de almene boligorganisationer, og med det ønske, at Landsbyggefonden kan vurderes som en institution uden for den offentlige forvaltning.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de beskrevne initiativer. Regeringen vil ligestille reglerne for moms af byggegrunde under hensyntagen til EU-reglerne.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med de relevante forligskredse, kommunerne og aktørerne på boligmarkedet.

Såfremt Folketinget træffer beslutning om et nyt boligbeskatningssystem, vil det tidligst kunne træde i kraft efter et folketingsvalg.

5. Et sundt Danmark med fri og lige adgang

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at alle borgere har mulighed for et liv præget af fysisk, psykisk og socialt velvære, at man kan leve længe med et godt helbred, og at der er fri og lige adgang til hurtig behandling af høj kvalitet ved sygdom.

Regeringens analyse

Vi lever længere, og på en række parametre lever vi i gennemsnit et sundere liv. F.eks. er der færre, der ryger dagligt, ligesom alkoholforbruget falder. En stigende andel af befolkningen dyrker motion, og særligt de 70-årige er blandt de mest aktive.

Det danske sundhedsvæsen er på mange måder godt og velfungerende, vi er blandt de lande i EU, der bruger flest penge på sundhed, og borgernes tilfredshed er generelt set høj. Bl.a. med indførelsen af kræftpakkerne er det lykkedes at vende udviklingen, så flere danskere nu overlever en kræftsygdom.

Samtidig er det stadig sådan, at den sociale ulighed i sundhedsvæsenet er markant. Og på en række områder går det den forkerte vej med danskernes sundhed. Flere får alders- og livsstilsbetingede sygdomme, flere borgere lever med en eller flere kroniske sygdomme, flere børn og unge diagnosticeres med psykiske lidelser, og der vil mangle sundhedsfaglige medarbejdere på nogle områder.

Det var baggrunden for Sundhedsstrukturkommissionen og den efterfølgende sundhedsreform, der blev indgået med et bredt politisk flertal. Målet er bl.a. at styrke de nære sundhedstilbud uden for sygehusene, skabe en bedre indsats for mennesker med kroniske sygdomme og sikre læger i hele landet.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et sundt Danmark med fri og lige adgang" tage en række initiativer, der understøtter retningen i sundhedsreformen, styrker de forebyggende indsatser og modvirker ulighed i sundhed.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Gennemføre sundhedsreformen bl.a. med henblik på at sikre en god implementering af kronikerpakker og de nye sundhedsråd.
2. Modvirke ulighed i sundhed ved at udvide vederlagsfri tandpleje for flere grupper med den langsigtede vision, at ikke-kosmetiske behandlinger på sigt bliver vederlagsfrit for hele befolkningen.

Der nedsættes en ekspertkommission i indeværende år, der skal anvise en præcis model med den ambition, at det er fuldt indfaset i 2035 – under hensyn til kapaciteten i tandplejen samt de økonomiske konsekvenser for staten, jf. nedenfor om økonomi og implementering.

3. Etablere en ny Forebyggelsesfond, der skal understøtte investeringer i forebyggelse med dokumenteret effekt og dermed bidrage til, at flere mennesker kan leve et sundere liv og fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det kan f.eks. være stressforebyggelse, tidlige indsatser, hjælp til kronikere mv. Samtidig skal fonden styrke vidensopbygning og have fokus på evaluering af aktiviteterne, sådan at der også er fokus på de bredere samfundsmæssige effekter f.eks. i form af øget strukturel beskæftigelse. Regeringen vil afsøge den bedst mulige konstruktion uden for den offentlige forvaltning, herunder i forhold til et samarbejde mellem staten og private fonde, virksomheder mv. Forebyggelsesfonden tænkes sammen med den folkesundhedslov, der følger af sundhedsreformen.
4. Gennemføre en dedikeret satsning på at udvikle en digital sundhedsassistent til danskerne, sådan at man på frivillig basis og med tydeligt samtykke til anvendelse af sine data kan få et digitalt sundhedstjek. På den måde bringes noget af verdens bedste sundhedsdata i spil, sådan at forebyggelsen og danskernes sundhed kan fremmes. Løsningerne skal udvikles i et innovativt samarbejde mellem sundhedsvæsenets aktører og private virksomheder med det mål, at den digitale sundhedsassistent kan være klar senest i 2028.
5. Styrke fertilitetsbehandlingen ved at indføre en national behandlingsgaranti for både fertilitetstjek og fertilitetsbehandling. Endvidere afskaffes loftet over gratis fertilitetsbehandling, så man kan få hjælp til et ubegrænset antal børn, og ved at hæve aldersgrænsen for offentlig behandling til samme alder, som gælder for privat behandling samt ved at øge forskningen i mænds sædkvalitet samt kemikalier og hormonforstyrrende stoffers betydning. De øgede muligheder for fertilitetsbehandling udformes under hensyn

til den samlede kapacitet på området, så hjælp til barn nr. et og to prioriteres højest.

6. For at fremme kvalitet og tryghed i ældreplejen vil regeringen inden for rammerne af den nye ældrelov tage en række tiltag på ældreområdet:
  - Formulere en 2040-strategi for ældreområdet på baggrund af arbejdet i Rådet for et aldersvenligt Danmark.
  - I samarbejde med de faglige organisationer og kommunerne fremlægge en langsigtet rekrutteringsplan med det mål at styrke fastholdelsen, forbedre rekrutteringen og øge kompetenceniveauet via uddannelse og opkvalificering.
  - Lave en ny strategisk satsning på velfærdsteknologi i ældreplejen ved f.eks. at udbrede moden teknologi, fremme investeringer og styrke teknologiforståelse blandt medarbejderne. Desuden ønsker regeringen, at udbredelse af velfærdsteknologi sker i tæt samarbejde med medarbejderne og de ældre, og vil derfor styrke det frivilligkorps, der er aftalt med Ældre Sagen.
7. Fremlægge en ny national demenshandleplan. Planen skal bidrage til, at demensindsatsen integreres i ældreplejen og sundhedsrådenes arbejde, sikre kontinuitet og kompetencer i plejen, nedbringe ventetiderne, styrke patientrettighederne, sikre, at flere får en fast demenskoordinator, samt skabe rammer, der forebygger mistrivsel og unødvendig medicinering.
8. Sætte det mål, at livmoderhalskræft er udryddet i Danmark senest i 2040, og tage de nødvendige initiativer for at sikre dette.
9. Borgere, der er i særlig risiko for sygdom, men som vi ved sjældent selv søger sundhedsfaglig hjælp, skal i højere grad mødes med relevante tilbud om afklaring, forebyggelse og opfølgning. En af grundene til den store ulighed i sundhed er, at der er grupper af borgere, der ikke i tide kommer til lægen. Derfor igangsættes et pilotprojekt med tidlig opsporing af sygdom, og hvor sundhedsvæsenet er mere opsøgende med at tilbyde et sundhedstjek for udvalgte målgrupper. Pilotprojektet skal bl.a. afprøve ny teknologi.
10. Styrke Danmark som en førende life science-nation og sikre, at forskning, innovation og sundhedsvæsen spiller bedre sammen. Nye behandlinger og sundhedsteknologiske løsninger skal hurtigt komme patienter og samfund til gavn. En opdateret life science-strategi skal samle kræfterne om adgang til behandling, kliniske forsøg, kommercialisering, eksport og bedre brug af sundhedsdata baseret på samtykke fra patienterne.
11. Arbejde for at skabe en mere sammenhængende og fleksibel beskæftigelsesindsats for mennesker med handicap, hvor flere kan blive en del af arbejdsfællesskabet og bidrage til samfundet. Bl.a. ved en hurtigere og mere

målrettet støtte til den enkelte borger og ved at sikre bedre overgange mellem uddannelse og job. Det undersøges, om det sociale frikort kan udvides til at omfatte mennesker med handicap.

12. Gennemføre en reform af hjælpemiddelområdet hen imod en mere enkel og tillidsbaseret visitation, der reducerer bureaukratiet. Herunder bedre muligheder for at beholde hjælpemidler ved overgange, f.eks. ved at fjerne krav om genansøgning af hjælpemidler, når man fylder 18 år og 65 år.
13. Styrke akutberedskabet i samarbejde med regionerne, så alle borgere kan have tillid til hurtig og kvalificeret hjælp, uanset hvor i landet de bor, ved bl.a. mere ensartede standarder, stærkere national koordinering og bedre sammenhæng i akutindsatsen på tværs af landet. Flere akutte forløb skal kunne håndteres tættere på borgeren, når det er fagligt forsvarligt, så særligt ældre og sårbare patienter undgår unødige indlæggelser.
14. Arbejde med sundhedsområdet ud fra et helhedsperspektiv, bl.a. ved at afdække de afledte effekter af sundhedsinvesteringer. Dette skal understøttes til dels af Det Nationale Prioriteringsråd, men også gennem pilotprojekter for sundhedsinterventioner med henblik på at afdække sundhedsmæssige effekter og afledte effekter, f.eks. effekt på arbejdsudbud. Dette kan f.eks. være ved en pilotordning for væggtabsmedicin til personer med svær overvægt mv.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Gennemføre en akutplan, der skal nedbringe ventetiderne i børne- og ungdomspsykiatrien ved f.eks. brug af voksenpsykiatere for de ældste unge, fastholdelse og indkaldelse af pensionerede speciallæger ved ekstraordinært at fjerne eller lempe regler for modregning i en periode, hurtigere indfasning af det lettilgængelige tilbud aftalt i 10-årsplanen for psykiatrien, øget aktivitet i speciallægepraksis, øget brug af aftaler om frivilligt merarbejde, midlertidige aftaler om brug af privat kapacitet med afsæt i overenskomstniveauer, øget brug af psykologer, skolepsykologer, PPR mv.
2. Fremrykke finansieringen og ikrafttrædelsen af kronikerpakkerne og vurdere, om konceptet med samlede patientforløb i forbindelse med sygdom kan udbredes til flere sygdomsområder.
3. Gennemføre specialeplaner på den komplekse del af det højt specialiserede socialområde. Som en del af arbejdet med specialeplanlægningen flyttes ansvaret for de pågældende målgrupper fra kommunerne til regionerne, hvor opgaverne varetages af de nye sundhedsråd. Endvidere belyses, om opgaver inden for social- og handicapområdet også med fordel kan placeres i regionerne og sundhedsrådene.

4. Styrke vaccinationsindsatsen for børn og seniorer som en central del af forebyggelsen. Flere borgere skal have let og lige adgang til relevante vacciner gennem livet, så sygdom forebygges, sårbare grupper beskyttes, og presset på sundhedsvæsenet mindskes.
5. Igangsætte arbejdet med Forebyggelsesfonden ved at udlevere glukosemålere til diabetikere.
6. Sikre en bedre økonomi for de folkepensionister, der har mindst, med 1.000 kr. ekstra om måneden.
7. Udarbejde en "flere gode år"-pakke, der skal give vores ældre et bedre liv i alderdommen.
8. Gennemføre en styrket værdighedsreform og have et vedvarende fokus på samfundets mest udsatte – herunder at bureaukrati, regler og kommunale barrierer ikke må komme i vejen for indsatser, der kan skabe en mere tålelig hverdag for de mest udsatte.

Regeringens øvrige initiativer

- Fortsætte arbejdet med at implementere Kræftplan V.
- Igangsætte en styrket indsats mod kvindesygdomme samt mod smerter og gener som følge af f.eks. endometriose, PMOS, blødnings- og hormonforstyrrelser- og udsving, overgangsalder samt understøtte en bedre efterfødselsindsats.
- Styrke den palliative indsats, så flere får et værdigt forløb, samt arbejde videre med spørgsmålet om mulighed for aktiv dødshjælp i Danmark.
- Igangsætte det forberedende arbejde med Psykiatriplan 2.0.
- Nedsætte den med psykiatriplanen aftalte ekspertgruppe, der skal afdække årsager og konsekvenser af det stigende antal diagnoser blandt børn og unge, og hvilken rolle diagnoser spiller i tildelingen af støtte til børn og unge.
- Følge op på taskforce om håndteringen af USA's "Most Favoured Nation" med henblik på at sikre, at Danmark og life science industrien er rustet til at håndtere det.
- Udbrede anvendelsen af teknologi til at skabe mere tryghed, frihed og sammenhæng for mennesker med kronisk sygdom. Digitale løsninger, hjemmemonitorering og sundhedsteknologi skal f.eks. udbredes til i højere grad at understøtte danskere med kroniske sygdomme.
- Styrke det europæiske samarbejde omkring udredning og behandling af patienter med sjældne sygdomme. Dette skal bl.a. ske ved en opdatering af den nationale strategi for sjældne sygdomme fra 2014.

- Følge op på initiativer, der følger af ekspertudvalget på socialområdet og økonomiaftalerne med kommunerne, herunder gennemføre takstreformen på botilbudsområdet og fremsætte lovforslaget i 2026.
- Indlede dialog med kommuner og regioner om, hvordan sundhedsprofessionelle, der er tæt på pensionsalderen, kan tilbydes mere fleksible ordninger, sådan at de vælger at bevare deres tilknytning til sundhedsvæsenet og dermed kan udgøre en vigtig ressource.
- Fortsætte arbejdet med at sikre flere medarbejdere til de plejkrævende opgaver. Det skal ske ved at fortsætte sporet med at uddanne og rekruttere international arbejdskraft via partnerskabsaftaler, sikre tilstrækkelige sprogkundskaber samt undersøge mulighederne for i højere grad at opdele plejgivende og praktiske funktioner mellem omsorgspersonale.
- Som aftalt i sundhedsreformen integrere sygepleje i helhedsplejen.
- Indlede en dialog med arbejdsmarkedets parter og pensionssektoren, der skal bidrage til at forebygge stress, f.eks. med inspiration fra og udbygning af pensionskassernes erfaringer samt foreslå tiltag, der kan skabe bedre rammer på arbejdspladserne før, under og efter en stresssygemelding.

Økonomi, forankring og implementering

De konkrete målsætninger mv. for akutplanen for børne- og ungdomspsykiatrien aftales med Danske Regioner, og indsatsen følges løbende med tæt politisk opfølgning.

Der afsættes mindst 4 mia. kr. frem mod 2030 til vederlagsfri tandpleje. Indfasningen påbegyndes fra 2027, hvor førtidspensionister og udsatte grupper (dvs. mennesker i omsorgstandpleje, specialtandpleje og særordninger mv.) omfattes.

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de øvrige initiativer.

Regeringen vil følge implementeringen af sundhedsreformen tæt og vurdere, om målene indfries i tilstrækkeligt tempo – herunder ambitionen om flere praktiserende læger og stærkere sundhedstilbud uden for de største byer.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med Folketingets partier samt relevante forligskredse.

Regeringen vil involvere regioner og kommuner i de beskrevne opgaveflyt mv.

6. Et trygt og sikkert Danmark

Regeringens vision

Alle skal kunne leve trygt, frit og sikkert i Danmark, og Danmark skal fortsat være kendetegnet ved at være et stærkt retssamfund med en grundlæggende tillid til institutionerne.

Regeringens analyse

Danmark er et stærkt retssamfund, hvor individets grundlæggende rettigheder respekteres, og hvor virksomheder kan virke og agere i grundlæggende tillid til retsstaten. En række straffe er skærpet markant over de senere år, og en række kriminalitetsformer er faldet.

Men retssamfundet er også udfordret på en række parametre.

Tryghed og tillid er en dansk kerneværdi, men i dag er følelsen af tryghed ulige fordelt, alt efter hvem man er, og hvor man bor og færdes. I lommer af samfundet øges voldens karakter med alt for mange ofre som resultat. Samtidig stiger den økonomiske og digitale kriminalitet, og kriminelle finder nye veje som bl.a. arbejds- og velfærds kriminalitet. Organiserede kriminelle og voldsparate personer skal ikke skabe utryghed i vores lokalmiljø. Samfundet skal altid stå på ofrenes side.

Danmarks fængsler er belagt med mere end 100 pct., og hele straffesagskæden såvel som civile sager er udfordrede af for lange sagsbehandlingstider. Rigsrevisionen har afdækket alvorlige udfordringer med politiets henlæggelse af sager, og det er stadig i for høj grad kapaciteten i Danmarks Fængsler, der er styrende for retspolitikken.

Vi skal som samfund sætte hårdt og konsekvent ind mod forråelse og personfarlig kriminalitet, hvor afstumpede gerningsmænd udsætter andre mennesker for f.eks. brutal vold og grove overgreb. Regeringen er særligt optaget af kampen for at stoppe vold mod børn og vold i hjemmet. Det kræver konstant opmærksomhed og målrettede ressourcer.

Samfundet skal også give en hjælpende hånd til de mennesker, der gerne vil forlade deres kriminelle løbebane. Der er i dag for høje barrierer f.eks. i form af manglende ressourcer til den resocialiserende indsats i fængslerne og efterfølgende uoverskuelig straffesagsgæld.

Endelig handler et stærkt retssamfund om mere end strafferet – det handler også om respekt for grundlæggende rettigheder og retssikkerhed for både borgere og virksomheder.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et trygt og sikkert Danmark" gennemføre en række initiativer, der skal skærpe straffene, øge resocialiseringen, øge ressourcerne og styrke retssikkerheden.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Fortsætte arbejdet med at styrke fængsler, domstole og politi, holde fokus på, at myndighederne leverer på de politiske prioriteter for det samlede retsvæsen, samt prioritere ressourcer til områderne.
2. Fastholde balancerne i strafreformen, hvor der både sættes ind med markant hårdere straffe for personfarlig kriminalitet – og samtidig er et styrket fokus på det kriminalitetsforebyggende og resocialiserende arbejde samt tages bedre hånd om ofrene. Desuden fortsættes strafreformens udbygning af kapaciteten i Danmarks Fængsler, hvilket medfører fortsatte investeringer i flere ressourcer, men også en fortsat gennemgang af mulighederne for anvendelsen af alternativer til afsoning, f.eks. i form af fodlænker og andre surrogater.
3. Undersøge brugbare alternativer til varetægt, som f.eks. varetægt i egen bolig med elektronisk fodlænke, skærpe proportionalitet og dokumentationskrav ved forlængelser af varetægtsfængsling efter tre måneder og overveje et loft over samlet varighed. Endvidere undersøge betydningen af praksis og kultur i anklagemyndigheden vedrørende varetægtsfængslinger.
4. Gennemføre en samlet reform af retshjælpsystemet for at styrke borgernes retssikkerhed, herunder sikre en enklere og mere gennemskuelig adgang til kvalificeret juridisk bistand samt mere lige adgang til at få prøvet sin sag ved domstolene. Reformen skal sikre, at myndighederne har et fortsat solidt juridisk grundlag for deres arbejde, og samtidig bidrage til en bedre balance mellem parterne i retssager, herunder i sager hvor borgere eller virksomheder møder staten eller offentlige myndigheder som modpart.
5. Antallet af opgaver, hvor politibetjente tager sig af psykisk sårbare borgere, er fire gange så højt som for femten år siden. For både at styrke kvaliteten og nedbringe politiets ressourceforbrug på området vil regeringen ændre

opgavefordelingen mellem myndighederne, sådan at politiets opgaveløsning i forhold til psykisk sårbare borgere bliver meget mere målrettet – og andre relevante myndigheder varetager en større del af opgaven end i dag.

6. Etablere en permanent tværfaglig taskforce mod økonomisk kriminalitet med deltagelse af relevante myndigheder og private aktører. Indsatsen skal styrke samarbejdet mellem bl.a. politi, skattemyndigheder, finanssektor og teleselskaber og sikre hurtigere handling, når nye trusler opstår.
7. Ud over, hvad der allerede er aftalt i forbindelse med LGBT+ handlingsplanen 2026-2029, gennemføres følgende initiativer:
  - Der etableres en monitorering af hadforbrydelser mod LGBT+ personer, herunder på nettet, som kan varetages af f.eks. foreninger i civilsamfundet på linje med det, der er gjort i forhold til antisemitisme.
  - Civilsamfundsindsatser, der sigter på at modvirke homofobi i grundskole og på ungdomsuddannelser, understøttes bedre.
  - Styrke indsatsen i forhold til LGBT+ personer med minoritetsbaggrund.
  - Forbyde omvendelsesterapi for børn under 18 år.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Sikre, at der sammen med aftalekredsen bag *Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2026-2030* følges op på Rigsrevisionens beretning om politiets henlæggelse af sager, og iværksætte de tiltag, der er nødvendige for at rette op – herunder om der er behov for at tilføre yderligere midler til politiet, udover hvad der allerede er aftalt i flerårsaftalen.
2. Intensivere arbejdet med etableringen af fængselspladser i Kosovo med henblik på at aflaste kapacitetspresset i de danske fængsler.
3. Revidere reglerne for etablering af straffesagsgæld og lønindeholdelse i sager om straffesagsgæld, så det i højere grad kan betale sig at tage en uddannelse eller at få et arbejde, når man har afsonet sin straf.
4. Sikre, at flere kriminelle udlændinge udvises, herunder fremsætte lovforslaget om en udvisningsreform samt gennemføre de øvrige initiativer i reformen. Som det fremgår af lovforslaget, vil regeringen respektere eventuelle domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Regeringens øvrige initiativer

- Gennemføre allerede aftalte strafskærper og samtidig tage initiativ til yderligere strafskærper for personfarlig kriminalitet i takt med, at kapacitet frigives i Danmarks Fængsler.
- I lyset af den fortsat alvorlige terror- og sabotagetrussel mod Danmark videreføres den intelligente grænsekontrol.

- Fastholde etableringen af Nationalt forum for bekæmpelse af digital svindel, der fremover skal udgøre den strategiske ramme om myndigheder og private aktørers samarbejde om at bekæmpe digital svindel.
- Sikre, at retshåndhævende myndigheder er rustet til nye komplekse kriminalitetsmønstre f.eks. i form af øget kompleksitet på området for organiseret kriminalitet samt den teknologiske udvikling på området for økonomisk kriminalitet.
- Afdække og bygge videre på erfaringerne med at møde ofre i deres situation med specialiserede teams, tværfagligt samarbejde og undersøge muligheden for i højere grad at have én sagsbehandler igennem et strafferetligt forløb.
- Styrke indsatsen mod voldtægt, stalking, partnervold mv.
- Nedsætte en taskforce, der skal styrke indsatsen mod unges brug af opioider.
- Fortsætte prioritering af initiativer, der skaber tryghed i lokalområder, herunder styrke samarbejdet med boligforeninger, kommunerne m.fl. om konkrete tiltag, der bekæmper utryghed.
- Fastholde fokus på sikkerheden for det jødiske samfund i Danmark.
- Forberede og forhindre en akut krisesituation med massetilstrømning af migranter og flygtninge mod Europa og Danmark med udgangspunkt i EU's kriseforordning og dansk lovgivning.
- Følge op på nedsættelsen af Privatlivskommissionen og dens anbefalinger.
- Fastholde arbejdet med handlingsplanerne mod racisme samt antisemitisme.
- Undersøge, om der er mulighed for at give politiet stærkere værktøjer mod den grænseoverskridende kriminalitet som f.eks. menneskesmugling, økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet mv. – herunder om Europol-aftalen er tilstrækkelig.
- Sikre, at politi, efterretningstjenester og myndigheder har de rette værktøjer, teknologier og ressourcer til at håndtere kriminalitet, spionage og terror. Herunder etablere et nyt grundlag for efterretningstjenesternes virke i en forandret virkelighed ved at fremsætte et revideret lovforslag om PET.
- Gennemføre den nødvendige lovgivning som opfølgning på PET's anbefalinger om kontrolforanstaltninger for radikaliserede og terrordømte.
- Skærpe straffene for arbejds- og velfærds kriminalitet ved grove og organiserede lovbrud og gennemføre aftalen om styrket indsats mod snyd og svigt på sociale tilbud.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de beskrevne initiativer.

Initiativerne drøftes med Folketingets partier, relevante forligskredse og interessecenterne på området.

7. Grøn, billig og sikker energi

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at Danmark er selvforsynende med grøn, billig og sikker energi.

Regeringens analyse

Danmark har en førerposition inden for grøn energi og klimahandling og er sammenlignet med mange andre lande mindre sårbar – også økonomisk – fordi vi er mindre afhængige af fossile brændsler.

Men Danmark er fortsat i for høj grad afhængig af fossile brændsler.

Derfor er der bl.a. behov for en accelereret omstilling med mere vedvarende energi samt en omfattende elektrificering af Danmark, så vi hurtigst muligt fjerner vores afhængighed af naturgas og olie. Og så vi bliver meget bedre til at planlægge efter de store økonomiske, sikkerhedspolitiske og klimamæssige gevinster, som det vil give Danmark og danskerne – nu og på sigt.

Det vil være en stor og positiv omstilling af det danske samfund, men der vil også være faldgruber og udfordringer, som kræver inddragelse og samarbejde med alle dele af det danske samfund.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Grøn, billig og sikker energi" gøre Danmark mere robust og mindre sårbar i en verden med flere krige og svingende priser, sikre danskerne stabil energi og dansk erhvervsliv større konkurrencekraft.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Arbejde for at indfri ambitionen om 100 pct. grøn gas i 2030 og fortsætte omstillingen væk fra olie- og gasfyr med det mål, at der i 2035 ikke er boliger, der opvarmes med naturgas og olie. Regeringen vil fremlægge en model i løbet af 2026, der viser vejen til, at der hurtigt sker væsentlige konverteringer.

Udfasningen skal ske med øje for de socioøkonomiske og geografiske balancer, og i områder, hvor udfasning på grund af bl.a. særlige lokale forhold er udfordret eller omkostningstung, skal der udarbejdes konkrete og realistiske planer.

2. Følge op på afrapporteringen fra den nedsatte ekspertgruppe for en omlægning af bilafgifterne, når ekspertgruppen har fremlagt deres anbefalinger i 2. halvår 2026.

Målet er, at bilafgifterne fremover understøtter den grønne omstilling, sikrer et stabilt provenu og tager højde for de samfundsøkonomiske og fordelingsmæssige konsekvenser.

Jf. kommissoriet for ekspertgruppen skal ekspertgruppen adressere, at bilafgifterne indrettes på en måde, så de fremadrettet modsvarer de eksterne omkostninger ved vejtransport, herunder trængsel, luftforurening, støj og infrastrukturomkostninger. Derudover skal ekspertgruppen bl.a. opstille konkrete modeller, herunder for en permanent afskaffelse af registreringsafgiften for elbiler, en anden profil for indfasning af registreringsafgift for elbiler samt øvrige relevante modeller.

Arbejdsgruppen anmodes om at se på, hvordan elbilen kan blive et reelt alternativ for alle indkomstgrupper, f.eks. med inspiration fra den svenske model med en målrettet støtteordning til elbiler for lav- og mellemindkomstfamilier.

3. Fortsætte elektrificeringen af jernbanenettet samt belyse, hvordan den kollektive transport kan gøres mere attraktiv.
4. Anvise mulige konkrete tiltag til en yderligere elektrificering i de sektorer, hvor elektrificering er afgørende for Danmarks konkurrenceevne, den grønne omstilling og et mere energiuafhængigt Danmark.
5. Udarbejde en ny energiinfrastrukturplan 2035. Planen skal understøtte en bedre udnyttelse og udbygning af elnettet på mellemlang sigt. Og på lang sigt skal der prioriteres en målrettet udbygning af transmissions- og distributionsnet med særligt fokus på mere effektiv udnyttelse i form af f.eks. samplacering af vedvarende energianlæg med energiintensivt forbrug. Samtidig skal reguleringen af elnettet være klar til investeringer i energilagring og fleksibelt forbrug. Planen skal sikre en transparent planlægningsramme for udbygningen og samtidig have fokus på lokal opbakning og på at holde omkostninger til elnettet nede til gavn for husholdninger og erhvervslivets konkurrenceevne. Planen skal også afklare det statslige engagement i etablering af varmetransmissionsnet.
6. Fokuser Energinetts arbejde på de mest centrale opgaver, så der sikres maksimal udbygningshastighed og effektiv udnyttelse på lang sigt, der holder

omkostningerne nede for forbrugere og virksomheder. Der skal ske en opdatering af de lovgivningsmæssige rammer for Energinet med fokus på at fremtidssikre regulering og Energinets opgaveportefølje. Endvidere skal Energinet have et udvidet mandat til at planlægge og udbygge elnettet proaktivt baseret på de politiske mål og forventet efterspørgsel frem for kun konkrete behov. Endelig skal det sikres, at Forsyningstilsynet øger effektiviteten af godkendelser og ikke uhensigtsmæssigt bremser accelerationen af elektrificeringen.

7. Udarbejde en strategi for effekttilstrækkelighed, som skal sikre, at forsyningssikkerheden i Danmark fortsat er høj. Det skal bidrage til, at danskerne også i fremtiden har adgang til strøm, når samfundet elektrificeres, og elproduktionen i højere grad baseres på vind og sol.
8. Foretage en offensiv udbygning af havvind i Nordsøen og Østersøen i et tæt nordisk og europæisk samarbejde og bidrage til hele Europas energiforsyning og sikkerhed.

Det skal bl.a. ske ved hurtigst muligt at iværksætte udbuddet af den tredje havvindmøllepark samt de første nye udbud af de 300 GW fra Esbjerg- og Hamborg-erklæringerne i samarbejde med landene omkring Danmark og EU. Der skal findes løsninger, der sikrer, at danske havarealer stilles til rådighed for Europa på en måde, hvor omkostninger og risici bæres af de lande, der opnår gevinster ved etableringen.

Målet er at fastholde danske og europæiske styrkepositioner inden for en afgørende teknologi og udvikle nye sikre forsyningskæder til gavn for både Danmark og Europa. På baggrund af havvindanalysen fremlægges en handlingsplan for udbygning af havvind, der skal skabe forudsigelighed, sigtbarhed og partnerskab med alle relevante aktører i Danmark og andre lande, herunder ikke mindst Tyskland.

9. Fremlægge en plan med ambition om at udfase brugen af importeret biomasse så hurtigt, som det er forsvarligt. Planen skal bl.a. tage højde for effekten for det samlede energisystem og muligheden for at fremme geotermi.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Følge op på varmeplanerne i samarbejde med kommunerne, så det står klart for forbrugerne, om der med fordel kan og skal udlægges til grøn fjernvarme eller satses på jordvarme eller varmepumpe.
2. Accelerere udfasningen af gas- og oliefyr med et strakstilskud baseret på eksisterende instrumenter, der afløses af et nyt tilskudssystem. Det skal særligt målrettes husstande med lave ejendomsværdier eller andre situationer,

hvor det f.eks. på grund af en lav indkomst er svært at finansiere omstillingen. Det gælder også støtte til fremme af energieffektivitet, der med fordel kan inddrages i omstillingen.

3. Gennemføre en akutplan for elnettet. På kort sigt prioriteres ny nettilslutning til projekter, der varetager objektive samfundshensyn, herunder særligt for at understøtte tilkoblinger, der har stor betydning for energisystemet og danske borgeres hverdag – herunder varme og transport – og danske virksomheders drift og konkurrenceevne, ligesom mulighederne for at afvise nettilslutning og omfordele tildelt kapacitet mv. undersøges. Samtidig tages initiativ til bedre rammer for at skabe fleksibilitet i nettet, anvende batterier og andre fleksibilitetstiltag til at understøtte elnettets kapacitet.
4. Arbejde for hurtigere miljøgodkendelser, så nødvendige energiprojekter ikke forsinkes af lange sagsbehandlingstider.

Regeringens øvrige initiativer

- Undersøge en model, hvor gaskunder, som har forpligtiget sig til et fjernvarmeprojekt, kan sikres et prisloft over deres gas i perioden, indtil projektet realiseres, samt at fjernvarmesektoren får bedre muligheder for at udbygge fjernvarmenettet.
- Når ekspertgruppen om omlægning af bilafgifter har afrapporteret, anmodes den om yderligere at komme med anbefalinger til, hvordan der kan ske en hurtigere elektrificering af lastbiler, varebiler mv., samt reducere trængsel.
- Komme med forslag til initiativer, der gør den grønne omstilling lettere og billigere for husstande med lave ejendomsværdier eller for sårbare borgere og giver dem mulighed for at gennemføre de nødvendige investeringer i f.eks. varmepumper, energieffektivisering, tilskud til fjernvarme mv., herunder lave en social målretning, der gør det muligt at hjemtage midlerne fra EU's sociale klimafond.
- Undersøge mulighederne for at udskifte ældre landvindmøller med nye og mere effektive.
- Indføre en passagerafgift på krydstogtskibe, og at privatfly omfattes af passagerafgiften.
- Nedsætte en arbejdsgruppe, der skal komme med anbefalinger til, hvordan Danmark kan føre en mere aktiv industripolitik og styrke danske positioner.
- Overveje initiativer, der kan fortsætte og eventuelt styrke den nuværende struktur i forsyningssektoren og vores kritiske infrastruktur.
- Indskrive målet om klimaneutralitet i 2045 samt 110 pct. reduktion i 2050 i forhold til 1990 i klimaloven samt sætte fokus på konsekvenserne af Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk.

- Udarbejde en analyse af raffinaderikapacitet.
- Arbejde for, at fremtidens fly flyver på grønne PtX-brændstoffer produceret i Danmark.
- Sikre styrket beskyttelse af kritisk energiinfrastruktur som transformerstationer, elnet og øvrige dele af energisystemet mod sabotage, angreb og hybride trusler.
- Følge op på den kommende analyse om nye atomkraftteknologier, sådan at der er mulighed for at implementere små modulære atomreaktorer i 2040'erne, hvis teknologien er sikker, omkostningseffektiv for staten, konkurrencedygtig, standardiseret og skalerbar.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil årligt afsætte 2 mia. kr. til elektrificering og energi. Midlerne tilvejebringes bl.a. ved at omprioritere udisponerede midler fra en række andre grønne puljer, udbud og initiativer.

Regeringen vil drøfte de forskellige initiativer med Folketingets partier og de relevante forligskredse.

8. Et rigere Danmark

Regeringens økonomiske politik skal øge Danmarks velstand, robustgøre konkurrenceevnen og øge den strukturelle beskæftigelse – og dermed gøre det muligt at:

- Langtidssikre dansk økonomi
- Fortsætte oprustningen af forsvar, sikkerhed og beredskab
- Investere i velfærd udover det demografiske træk
- Finansiere den grønne omstilling.

Det skal ske på en måde, der samlet set sikrer lønmodtagernes tryghed og det sociale sikkerhedsnet samt fremmer ligheden i Danmark.

Regeringen vil tilrettelægge den økonomiske politik inden for rammerne af fastkurspolitikken, indekseringsmekanismen for velfærdsforliget fra 2006, den danske budgetlov samt Danmarks internationale økonomiske forpligtelser, herunder EU's stabilitets- og vækstpagt. Regeringen vil værne om den høje internationale tillid til dansk økonomisk politik ved at fastholde en sund, holdbar og ansvarlig finanspolitik.

Danmark har et stærkt økonomisk udgangspunkt som følge af forudgående regeringers ansvarlige økonomiske politik. Regeringen vil – i samarbejde med Folketingets partier – bygge videre på det solide økonomiske fundament med nye reformer for at sikre en fortsat holdbar og robust økonomi.

Det forudsætter også et fremadrettet fokus på bærende kilder til den seneste tids fremgang i økonomien, herunder seniorbeskæftigelsen, stigende beskæftigelsesfrekvens for herboende indvandrere og efterkommere samt international arbejdskraft. Desuden er det væsentligt med en ny vedholdende og innovativ tilgang til at realisere de store potentialer for øget strukturel beskæftigelse.

Regeringen arbejder ud fra en fælles forståelse af, at eventuelle fremtidige ændringer i de økonomiske forudsætninger, som f.eks. ved ændrede skøn af råderummet, skal afspejle regeringens overordnede balance mellem skat og velfærd.

Regeringen vil fremlægge en ny, ambitiøs 2035-plan med afsæt i følgende målsætninger:

- Velstanden øges med 70 mia. kr. i 2035 målt ved strukturelt BNP.
- Den strukturelle beskæftigelse øges med 35.000 fuldtidspersoner i 2035, hvoraf regeringen vil anvise initiativer, der frem mod 2030 realiserer op mod 15.000 fuldtidspersoner. Det skal sikres, at øget strukturel beskæftigelse primært slår over i øget privat beskæftigelse frem for øget offentlig beskæftigelse.
- Byrder for erhvervslivet reduceres, svarende til, at BNP øges med 1 pct., svarende til 30 mia. kr. i 2035, med henblik på at bidrage til regeringens overordnede velstandsmål.
- Drivhusgasudledningerne reduceres med mindst 85 pct. i 2035 i forhold til niveauet i 1990.
- Udgifterne til forsvar og beredskab udgør mindst 5 pct. af BNP i 2030 – hvoraf 3,5 pct. afsættes til forsvar, jf. "Et sikkert Danmark i et uafhængigt Europa".
- Der investeres yderligere i den borgernære velfærd, udover hvad der følger af, at det demografiske træk dækkes, og af allerede afsatte midler til velfærd.
- Der sikres bedre og hurtigere service og administration i den offentlige sektor som følge af en massiv satsning på kunstig intelligens, hvilket forventes at kunne frigøre mindst 30.000 årsværk på tværs af den offentlige sektor, med henblik på at frigøre tid til andre opgaver. Medarbejderne skal inddrages i arbejdet.
- Der afsættes mindst 1 pct. af BNP til forskning.
- Det økonomiske råderum øges med mindst 19 mia. kr. i 2030.

Skattereform

Regeringen vil fremlægge et forslag til en skattereform, som samlet set gør fødevarer markant billigere, fremmer folkesundheden, gør det mere attraktivt at arbejde og investere samt øger beskatningen af store arvesummer. Skattereformen indeholder følgende elementer:

- En halvering af momsen på alle fødevarer og en fuldstændig fjernelse af momsen på frugt og grønt. Momssænkelsen skal gennemføres så hurtigt, det teknisk er muligt.

- En afskaffelse af toptopskatten, finansieret af en ny hovedaktionærmodel, som sikrer, at hovedaktionærer fremover har en sammensat marginalskat tættere på den sammensatte marginalskat for topskatteydere.
- En afskaffelse af mellemskatten, hvorefter skattesystemet består af en bundskat for indkomster til 777.900 kr. og derefter en topskat på 15 pct.-point for indkomster derover.
- En forhøjelse af progressionsgrænsen for aktieindkomst med ca. 20.000 kr., så der fremover alene skal betales 27 pct. i skat på aktieavance for de første 110.000 kr.

Regeringen vil bl.a. tilvejebringe finansiering til skattereformen samt de beskrevne lempelser af selskabsskatten, jf. "Et stærkt erhvervsliv", ved at fastholde chokolade- og sukkerafgiften, anvende den reservede ramme til moms-nedsættelse, en nominal fastholdelse af beløbsgrænser i skattelovgivningen i en toårig periode, sanere erhvervsstøtten i bred forstand for 1,5 mia. kr. samt ved at justere og målrette fradraget for forskning og udvikling, så det medfører et provenu på ca. 1 mia. kr., indføre et loft over rentefradraget på 150.000 kr. for enlige og 300.000 kr. for gifte samt omlægge boafgiften, hvor bundgrænsen hæves til 550.000 kr., og hvor der samtidig indføres et nyt progressionstrin på yderligere 15 pct.-point for boer over 10 mio. kr. Hertil indgår finansiering fra det økonomiske råderum.

Regeringen vil forberede en ændring af satsreguleringsmekanismen, så personer på overførselsindkomster kan få en hurtigere tilpasning af ydelsen i forbindelse med høj inflation.

Vedrørende samfundets sammenhængskraft mv.

Regeringen vil igangsætte et arbejde med at skabe mere dækkende mål for, hvordan politiske beslutninger påvirker både ligheden og de lige muligheder i samfundet. Målene skal supplere gini-koefficienten, så konsekvenserne af forskelligartede politiske tiltag kan vurderes mere nuanceret, bl.a. under hensyn til formuefordeling, indkomstuligheden set i et samlet livsperspektiv, betydningen af velfærdssamfundets tilbud, tryghed i arbejdslivet samt lige uddannelsesmuligheder. Arbejdet tilrettelægges i samarbejde med eksperter på området.

Regeringen vil endvidere nedsætte en ekspertkommission for trivselsøkonomi, der skal udarbejde forslag til en dansk model for, hvordan trivsel, social sammenhængskraft, sundhed, demokrati, klima og natur bedre kan indgå i den samfundsøkonomiske debat. Som led i arbejdet skal kommissionen undersøge, hvordan Danmark kan lære af erfaringer med trivselsøkonomi fra ligesindede lande.

9. Et stærkt erhvervsliv

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at Danmark har et dynamisk erhvervsliv, der kan navigere succesfuldt i en verden i opbrud, hvor både de handelsmæssige såvel som de teknologiske forudsætninger er under hastig forandring.

Regeringens analyse

Dansk økonomi er en international solstrålehistorie, hvilket i høj grad skyldes et succesfuldt erhvervsliv og dygtige og arbejdsomme lønmodtagere.

Det er vi på trods af, at Europa som region har tabt terræn til resten af verden. Nye fremadstormende økonomier fylder mere og mere på verdensmarkedet, og gamle handelspartnere udfordrer de etablerede spilleregler. Dansk erhvervsliv har trodset modvinden og vist sig både robust og succesfuldt i en tid, hvor flere af vores nabolande har tabt vinden i sejlene.

Et stærkt dansk erhvervsliv er motoren, der har sikret, at vi år efter år har slået beskæftigelsesrekord og har kunnet opjustere det økonomiske råderum og vedholdende finansiere både investeringer i vores velfærdssamfund og i vores sikkerhed og forsvar.

Det er derfor også forudsætningen for et fremtidigt stærkt velfærdssamfund. Hvor flere får mod på at forfølge iværksætterdrømmen, hvor flere startups lykkes, hvor flere virksomheder børsnoteres, og hvor endnu flere virksomheder kan tage skridtet ud på det globale marked og sikre danske styrkepositioner. Det er også afgørende for sammenhængskraften, at der skabes vækst og arbejdspladser i hele Danmark.

Et velorganiseret dansk arbejdsmarked med bred overenskomstdækning og et lavt konfliktniveau er samtidig – som senest påvist af Det Økonomiske Råd – med til at modvirke lønpres, øge beskæftigelsen og gøre samfundet rigere.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et stærkt erhvervsliv" tage en række initiativer, der investerer i dansk erhvervsliv, fjerner byrder og barrierer, gør det nemmere at få adgang til kapital, grøn og billig energi samt understøtter udviklingen af kunstig intelligens.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Gennemføre en kapitalbeskatningsreform. Arbejdet forberedes af en kommission, der skal komme med anbefalinger til, bl.a. hvordan a) mere kapital kan frigives til virksomhederne, b) skattesatserne harmoneres og forenkles, c) skattemæssige uhensigtsmæssigheder på tværs af indkomsttyper ryddes af vejen, og d) medarbejderaktier, warrants, optioner mv. udbredes. Reformen skal gennemføres med respekt for den danske samfundsmode, bl.a. under hensyn til behovet for finansiering af velfærden og fordelingen i samfundet.
2. Foretage en systematisk kortlægning af byrde trykket for dansk erhvervsliv og på den baggrund sætte et mål om at reducere byrderne for dansk erhvervsliv med 25 pct. i 2035.

Der nedsættes en ekspertgruppe, der skal foreslå byrdelempelsestiltag, komme med anbefalinger til at tilbagerulle eksisterende lovgivning, regler- og myndighedsprocesser samt reducere markedsbarrierer. Ekspertgruppen tildeles udfordringsret på al erhvervsrettet regulering, administrationspraksis mv. Ekspertgruppen skal inddrage relevante organisationer, erhvervslivet mv. i et setup, der kan erstatte det nuværende EU- og Regelforum.

Ekspertgruppen skal udpege regler, der er uhensigtsmæssigt byrdefulde, og på den baggrund introduceres et nyt "afvikl eller forklar"-princip, hvor ministerierne åbent og transparent skal redegøre for de regler, de ikke som følge heraf vil afvikle eller forsimpler.

Regelforenklingen skal ske under hensyn til grundlæggende lønmodtagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse samt miljø og klima.

3. Sikre billig og grøn energi til danske virksomheder og arbejde målrettet for en øget elektrificering af industrien. Det vil bidrage til mere stabile elpriser og samtidig reducere virksomhedernes driftsomkostninger, gøre dem mindre afhængige af de globale olie- og gaspriser og styrke deres konkurrenceevne. F.eks. ved at pege på mere målrettet støtte til elektrificering, et eventuelt elektrificeringsfradrag målrettet sektorer, hvor der er behov for at hjælpe elektrificeringen på vej, eller tiltag, der på anden vis kan bidrage til at sikre, at forudsætningerne for elektrificering er til stede, som ved at sikre bedre adgang til elnettet eller mere fleksibilitet i systemet.

4. Sikre en positiv udvikling for dansk iværksætteri, så flere virksomheder, som vokser sig store, tiltrækker risikovillig kapital og skaber innovative løsninger og produkter og fremtidens arbejdspladser.

Derfor fremlægges en Iværksætterpakke 2.0, der letter adgangen til kapital og forbedrer anvendelsen af medarbejderaktier, optioner og andre finansielle værktøjer samt begrænser skattemæssige barrierer.

Iværksætterpakken 2.0 skal endvidere styrke iværksætteres økonomiske tryghed samt grønne, socioøkonomiske og kvindelige iværksætteres adgang til risikovillig kapital.

5. Nedsætte en arbejdsgruppe, som skal belyse barrierer for institutionelle investorers mulighed for at investere i SMV'er og startups og komme med anbefalinger til at fremme investeringsmuligheder.
6. Nedsætte en produktivitet- og konkurrenceevnekommission, der skal komme med anbefalinger til, hvordan Danmark kan øge velstanden gennem yderligere forbedringer af produktivitet og konkurrenceevne. Bl.a. med inspiration fra Draghi-rapporten skal kommissionen komme med konkrete anbefalinger samt have et særligt og bredere fokus på, at Danmark får de rette forudsætninger for at blive en stærk nation inden for kunstig intelligens.
7. Tage initiativ til en nordisk vækstalliance, der udnytter Nordens fælles økonomiske styrkeposition. Det skal bl.a. ske ved at styrke adgangen til risikovillig kapital for danske virksomheder og involvere både danskernes store pensionsopsparinger og Danmarks Eksport- og Investeringsfond (EIFO). Indsatsen skal bl.a. sikre et styrket økosystem og flere vækstfokuserede fonde, der skal investere i danske og nordiske/nordeuropæiske virksomheder.

For at styrke og samordne den indsats nedsættes i 2026 en industriel taskforce, der med deltagelse af relevante ministerier, industrier og forskningsinstitutioner skal udpege de største risici og komme med anbefalinger til, hvordan Danmark bedst opnår den nødvendige strategiske autonomi. Det skal ses i sammenhæng med den forsvarsindustrielle strategi og indsatsen i forhold til kunstig intelligens.

8. Styrke rammevilkårene for et velorganiseret arbejdsmarked. Der nedsættes en hurtigt arbejdende ekspertgruppe, der skal kortlægge den samfundsøkonomiske værdi af den danske model, flexicurity og de overenskomstbærende parter bidrag til bl.a. beskæftigelse, kompetenceudvikling, konfliktløsning og velfærdssamfundets holdbarhed.

I forlængelse af kortlægningen skal ekspertgruppen komme med konkrete forslag til, hvordan rammevilkår kan justeres, så de understøtter den danske model. Det kan bl.a. ske ved at aflaste de overenskomstbærende parter for en del af de udgifter, som de løfter på vegne af hele arbejdsmarkedet, samt

ved at justere fradraget for faglige kontingenter, så det målrettes medlemskontingenter i overenskomstbærende fagforeninger. Det forudsættes, at en sådan justering kan gennemføres inden for Danmarks internationale forpligtelser og under hensyntagen til foreningsfriheden.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Komme med anbefalinger til, hvordan Det Systemiske Risikoråds mandat om hensyn til finansiel stabilitet kan suppleres af øvrige og bredere hensyn i den samlede finansielle regulering, herunder til konkurrenceevne og iværksættelse.
2. Sænke selskabsskatten med i alt 3 pct.-point over tre år. Den finansielle sektor omfattes ikke af den samlede lempelse, ligesom det søges at opnå, at DUC-partnerne frivilligt giver afkald på kompensation.
3. Hæve indskudsloftet på aktiesparekontoen til 500.000 kr. samt ændre opgørelsen af loftet til at baseres på det originale indskud. Det undersøges, om beskatningsformen kan ændres fra årlig lagerbeskatning til en simplere metode, f.eks. baseret på nettoudtrækningsbeskatning med inspiration fra den norske Aksjesparekonto.
4. Gøre det lettere at anvende kunstig intelligens i den offentlige administration, herunder tilvejebringe en generel hjemmel, som kan udgøre det databeskyttelsesretlige grundlag for offentlige myndigheders anvendelse af AI-løsninger.
5. Igangsætte en undersøgelse af mulighederne for at anvende kunstig intelligens til at reducere byrder ved erhvervsrettede indberetninger til det offentlige.
6. Gennemføre de aftalte ordninger for id-kort på større byggepladser og den overenskomstbaserede certificeringsordning for udenlandsk arbejdskraft.
7. Gennemføre fase 3 af Automatisk Erhvervsrapportering, der fuldt adapteret forventes at kunne bidrage med op til 9 mia. kr. årligt i administrative besparelser for virksomhederne.
8. Bidrage aktivt til at realisere Kommissionens mål om at nedbringe byrder fra EU-lovgivning ved at styrke den danske indsats i EU's forenklingarbejde. Særligt gennem tidlig interessevaretagelse og forhandlinger i Rådets forenklingssarbejdsgruppe for at fastholde et højt ambitionsniveau.
9. Sikre, at Danmark overholder EU-lovgivningens frister mv. og inden for denne ramme i videst muligt omfang implementerer EU-lovgivning på baggrund af andre landes erfaringer, således at Danmark som hovedregel ikke er det første land, der implementerer ny EU-lovgivning med store byrder for erhvervslivet, medmindre særlige forhold taler herfor.

Regeringens øvrige initiativer

- Styrke Danmarks forskningsposition ved at sikre, at Danmark mindst investerer 1 pct. af BNP i offentligt finansieret forskning, og se på mulighederne for at tiltrække flere EU-forskningsmidler.
- Fremlægge en national strategi "Fra kvanteforskning til kvanteindustri", der skal understøtte vækst og konkurrenceevne samt digital og teknologisk suverænitet frem mod 2035 og arbejde for, at Danmark udvikler nye industrielle styrkepositioner og fastholder produktion, viden og værdiskabelse i Danmark i en tid med skærpet global konkurrence og geopolitiske forandringer.
- Oprette 2.000 ekstra BA-pladser på uddannelser primært inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik (STEM).
- Følge op på anbefalingerne om innovation og iværksætteri i Danmark fra Taskforce for styrket viden- og teknologioverførsel efter "følg eller forklar"-princippet.
- Understøtte et skærpet fokus på byrdereduktion ved at indføre en revideret tilgang til arbejdet med erhvervsøkonomiske konsekvenser med et styrket setup for konsekvensvurderinger samt tværgående principper for håndtering og implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Herunder at EU-lovgivning implementeres efter et princip om administrativ byrdebegrænsning.
- Etablere et nationalt digitalt partnerskab med stat, kommuner, regioner, erhvervsliv, forskningsmiljøer, arbejdsmarkedets parter og civilsamfund. Partnerskabet skal sikre fælles retning og hurtigere handling, så potentialer udnyttes hurtigst muligt, og byrder imødegås.
- Undersøge muligheden for at indføre en Team Danmark-lignende ordning for iværksætteri på landets ungdomsuddannelser.
- Understøtte udviklingen og den internationale regulering af skibsfartens grønne omstilling.
- Fremme kendskabet til medarbejdereje for virksomheder, der står over for et generationsskifte, som en model, der kan fastholde arbejdspladser, styrke produktivitet og øge trivsel og resiliens på danske arbejdspladser.
- Styrke socioøkonomisk og demokratisk iværksætteri og skabe bedre vilkår for iværksættere, der ønsker at etablere virksomheder, hvis formål er at skabe en positiv social eller samfundsmæssig forandring, eller som har bærende principper om fællesskab, medarbejderinddragelse og langsigtet værdiskabelse.

- Videreføre den danske andelstradition og styrke demokratiske virksomheder som fundament for et langsigtet, ansvarligt og lokalt forankret erhvervsliv.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de beskrevne initiativer.

Initiativerne drøftes med Folketingets partier og relevante forligskredse.

Med henblik på at sikre, at målet for byrdelempelser opnås, vil regeringen etablere en særlig organisering heraf. De af Folketingets partier, der tilslutter sig målet, inviteres til at indgå i en forpligtende aftale, hvor regeringen og partierne løbende forholder sig til de beslutninger, der er nødvendige for at sikre implementeringen af målet.

10. Et moderne og fleksibelt arbejdsliv

Regeringen vil tage initiativ til et *Velfærdsforlig 2.0* med afsæt i en forudgående trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter om et mere fleksibelt arbejds- og familieliv, herunder vilkårene for pension og tilbagetrækning.

I kombination skal trepartsaftalen og et efterfølgende *Velfærdsforlig 2.0*:

- Styrke mulighederne for, at man i perioder af livet kan arbejde mindre og i andre perioder mere.
- Skabe større tryghed og klarhed om reglerne for tilbagetrækning.
- Investere i uddannelse, opkvalificering, omskoling og sporskifte.
- Nedbringe stress og sygefravær og styrke arbejdsmiljøet.
- Styrke et mere rummeligt arbejdsmarked bl.a. for seniorer.

Regeringen ønsker bl.a. at drøfte:

- Etableringen af en sporskiftefond, der skal understøtte mulighederne for omskoling og sporskifte, herunder for den del af arbejdsstyrken, hvor det må forventes, at kunstig intelligens vil ændre kravene til, hvilke kompetencer der efterspørges, samt for faglærte og ufaglærte med lange arbejdsliv bag sig.
- Hvorledes sygefraværet kan nedbringes og arbejdsmiljøet styrkes.
- Seniorers vilkår på arbejdsmarkedet samt forskelle i danskernes pensionsopsparinger og levevilkår, herunder se på samspillet mellem fradrag, skatteindbetaling og pension samt relevante offentlige ydelser og betydningen af overenskomstdækning for opsparingsniveauet generelt.
- Hvordan der for lønmodtagere med små børn kan indføres en mulighed for deltid med lønkomensation på visse betingelser, herunder at lønmodtageren arbejder fuldtid både før og efter deltidsperioden.

- Hvordan der kan skabes en "ventil" i arbejdslivet, f.eks. sådan at der i perioder, hvor helt særlige omstændigheder rammer, kan være mulighed for at gå ned i tid og få lønkomensation fra a-kassen betinget af f.eks. forudgående fuldtidsbeskæftigelse.
- Hvordan der kan sikres bedre rammer for forældres fravær grundet børns sygdom i perioder, der ikke er overenskomstdækket eller omfattet af ordninger for langvarigt fravær som tabt arbejdsfortjeneste mv.
- Hvordan der kan skabes en mere fleksibel afslutning på arbejdslivet, som både øger mulighederne for gradvist at trappe ud af arbejdsmarkedet og fjerner barrierer for at fortsætte med at arbejde i det omfang, man kan.
- Hvordan der kan sikres en mere samlet førtidig tilbagetrækningsordning, som både tilgodeser anciennitet på arbejdsmarkedet og en mere individuel vurdering af nedslidning.
- Udvikle målsætninger for, hvor mange unge der består folkeskolens afgangseksamen, som får en ungdomsuddannelse, og/eller som får en uddannelse derudover.

Regeringen vil tilrettelægge en proces i tre faser:

Fase 1: Arbejdet forberedes gennem nedsættelsen af en kommission og efterfølgende afrapportering. Kommissoriet præsenteres af regeringen og drøftes med såvel arbejdsmarkedets parter som med de partier, der har genbekræftet deres tilslutning til den gældende levetidsindeksering.

Fase 2: Der indledes trepartsforhandlinger med arbejdsmarkedets parter med henblik på en aftale om arbejds- og familieliv, herunder vilkår for pension og tilbagetrækning.

Fase 3: Der indledes politiske forhandlinger om et *Velfærdsforlig 2.0*.

Arbejdet tilrettelægges under hensyntagen til kommende overenskomstforhandlinger samt på en sådan måde, at et nyt forlig kan træde i kraft senest efter et valg, samt at eventuelle ændringer kan have effekt, inden der i 2030 igen skal stemmes om at forhøje pensionsalderen på de nuværende vilkår.

Såfremt arbejdsmarkedets parter ønsker øvrige emner drøftet i treparten, vil regeringen være lydhør herfor, ligesom regeringen ønsker at drøfte initiativer, der kan styrke den danske model og organisationsgraden på arbejdsmarkedet.

Det er en forudsætning for regeringen, at såvel en trepartsaftale som et *Velfærdsforlig 2.0* sikrer en holdbar offentlig økonomi på langt sigt samt sker inden for rammerne af en ansvarlig økonomisk politik i regeringens mellemlistede planlægning.

Trepartsaftalen skal endvidere pege på tiltag, der på tværs af hele arbejdslivet styrker den strukturelle beskæftigelse med mindst 5.000 fuldtidspersoner.

Vedrørende tidlig pension mv.

Frem til etablering af *Velfærdsforlig 2.0* ønsker regeringen at:

- Aldersgrænsen for tidlig pension ikke hæves, som det ellers var forudsat at ske 1. januar 2027.
- Hæve ydelsen for tidlig pension med 3.000 kr. pr. måned, så der bliver større ensartethed med ydelsen for seniorpensionen.
- Lempe modregningsreglerne for efterløn og tidlig pension for at gøre det mere attraktivt at arbejde i en sen alder.
- Give mulighed for at sætte sin ratepension på pause ved tilbagevenden til arbejdsmarkedet.
- Udvide pensionsudbetalingsalderen til fem år før folkepensionsalderen.

Vedrørende store bededag

Regeringen vil genindføre store bededag som en helligdag fra 2030, idet regeringen forudsætter, at der forinden er tilvejebragt en yderligere beskæftigelsesstigning (f.eks. gennem realisering af potentialer for øget strukturel beskæftigelse) svarende til den stigning, som afskaffelsen af store bededag medførte.

Regeringen vil fremsætte lovforslag herom i 2027, så der er tid til at inddrage arbejdsmarkedets parter, ligesom der skabes klarhed forud for overenskomstforhandlingerne på det private og offentlige arbejdsmarked i henholdsvis 2028 og 2029.

Med genindførelsen i 2030 får arbejdsmarkedets parter mulighed for at tilpasse overenskomster og tillæg, ligesom der skabes tid til at håndtere bortfaldet af det løntillæg, der fulgte af afskaffelsen.

11. Et deltagende og demokratisk Danmark

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at Danmark skal have et mangfoldigt og rigt kultur-, idræts- og foreningsliv, der inkluderer så mange mennesker som muligt, samt et kvalitativt stærkt og tilgængeligt medieindhold, der fremmer den demokratiske samtale, bekæmper mis- og desinformation og værner om det danske sprog.

Regeringens analyse

Kunst og kultur såvel som idræts- og foreningslivet er en hjørnesten i det danske samfund og for vores folkestyre. Kulturen skaber noget at være fælles om, udvikler gensidig forståelse på tværs af forskelligheder og styrker både samfundets og individets robusthed. I en tid præget af global usikkerhed er det helt afgørende, at vi står vagt om den sammenhængskraft og tillid, som det danske samfund bygger på.

For vores demokratiske samtale udfordres dagligt af mere og mere fragmenterede rum på sociale medier, og urigtig information finder vej til mange danskere. De medierum, vi før var fælles om at gå ind i, bliver mindre og færre. Samtidig udgør kunstig intelligens både en stor mulighed og en eksistentiel udfordring for dansk kulturliv.

Det danske foreningsliv er et enestående fællesskab, der går på tværs af generationer, geografi og baggrund. Idrætsforeninger, spejdergrupper og et væld af frivillige foreninger og fællesskaber binder Danmark sammen, styrker lokalsamfund og bidrager hver dag til at værne om demokratiet. Alt det skal vi understøtte. I disse år er frivillighedsbegrebet dog også under forandring. Færre ønsker at påtage sig faste roller, mens flere vil bidrage fleksibelt og ad hoc. Det stiller nye krav til, hvordan foreningerne arbejder med frivilligindsatsen.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Et deltagende og demokratisk Danmark" gennemføre en række initiativer, der sikrer et stærkt, demokratisk, dannet velfærdssamfund, der bygger på fællesskab og giver alle danskere mulighed for at leve en indholdsrig og oplyst tilværelse.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Tage initiativ til et bredt partnerskab og samarbejde om udarbejdelse af en samlet kulturpolitisk vision 2040 for Danmark. Visionen skal forme de overordnede målsætninger for dansk kulturpolitik frem mod 2040 og indeholde målsætninger og pejlemærker for de enkelte kultursektorer og kunstformer. Visionen skal udarbejdes i samarbejde med kulturlivet og alle de aktører, som er relevante.
2. Arbejde for, at den teknologiske udvikling ikke udhuler det kulturelle kredsløb, men sker på en måde, der respekterer skabere, rettighedshavere og demokratiske værdier, så menneskelig skaben fortsat anerkendes som en grundlæggende forudsætning for AI-tjenester og digitale platforme.
3. Styrke børn og unges læselyst ved at arbejde for et tættere samarbejde mellem skoler og folkebiblioteker.
4. Tage initiativ til "foreningslivets trepart" og indkalde foreningslivets hovedorganisationer samt kommuner og fonde til løsning af store samfundsopgaver og samtidig sikre et samlet løft af Foreningsdanmark, herunder modernisere folkeoplysningsloven.
5. Indgå et nyt medieforlig, der bygger videre på det eksisterende ved at modernisere mediestøtten for at styrke de publicistiske medier, dansk indholdsproduktion og med særligt fokus på nyhedstilbud til unge, der i dag ikke orienterer sig i traditionelle medier.

Et nyt medieforlig skal understøtte, at der etableres en teknologineutral ramme for både public service og private medier, som muliggør investeringer i ny teknologi, sikrer, at data kan omsættes til værdi, og skaber grundlaget for, at alle generationer mødes af dansk indhold.

Derudover skal der gennemføres en afbureaukratisering og forenkling af den regulatoriske ramme om DR, der gør DR mere effektiv og agil i konkurrencen med globale tech-platforme, skaber stærke tværgående partnerskaber og sikrer danskernes adgang til troværdigt dansk indhold.

6. Styrke civilsamfundets rolle i indsatsen for børn og unge i mistrivsel og bl.a. tage initiativ til et nyt partnerskab mellem velfærdsstaten i bred forstand, herunder kommuner og regioner, og civilsamfundet, der skal afdække, hvordan et mere forpligtende og systematisk samarbejde kan udmøntes. Partnerskabet skal understøtte tidligere og mere forebyggende indsatser

samt sikre bedre sammenhæng mellem lokale fællesskaber og det offentlige system – herunder have fokus på overgange mellem skole- og fritidsliv. Målet er, at civilsamfundet bliver en central og integreret del af den samlede indsats for at styrke børn og unges trivsel og livsduelighed.

7. Tage initiativ til at øge reguleringen af nyheder produceret med kunstig intelligens samt arbejde for, at uddannelsen af journalister sker med forståelse for den teknologiske udvikling, som grundlæggende ændrer vilkårene for nyhedsformidling. Herunder skal det sikres, at der ikke gives mediestøtte til nyheder, som er generet af kunstig intelligens.
8. Udarbejde en ny musikhandlingsplan, der bredt styrker musikkens rolle i samfundet, musisk undervisning, og som understøtter kvindelige kunstnere.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Færdiggøre arbejdet med en scenekunstreform og fremtidssikre scene-kunsten og skabe bedre produktions- og arbejdsvilkår i branchen.
2. Gennemføre den planlagte og allerede finansierede afskaffelse af bogmom-sen.
3. Fremsætte lovforslag om "AI-beskyttelse af personlige kendetegn".
4. Gennemføre aftalen om etablering af en medieombudsmand.

Regeringens øvrige initiativer

- Følge implementeringen af *Aftale om et stærkere værn om demokratiet* og overveje, om der er behov for yderligere tiltag.
- Følge op på Magtudredningen 2.0 og komme med forslag, der styrker imødegåelsen af polariseringen af demokratiet, fragmenteringen af den digitale verden og den hastige teknologiske udvikling.
- Udvide kulturpasset, så flere unge får adgang til kulturelle og sociale fællesskaber.
- Videreføre pilotprojektet for en frivillig borgerpligt for unge og afdække, om en mere omfattende borgerpligt vil være en vej til at modvirke kløfter i samfundet og styrke sammenhængskraften.
- Fortsætte en ambitiøs indsats for stærke danske placeringer i de internationale idrætskonkurrencer og fortsætte arbejdet med at tiltrække internationale idrætsbegivenheder til Danmark.
- Fortsætte indsatsen med at fjerne unødvendigt bøvl og besvær for foreninger og frivillige i hele landet.
- Fortsat være en attraktiv samarbejdspartner for og søge et tæt samarbejde med de mange fonde, der ønsker at engagere sig i udviklingen af velfærdssamfundet.

- Understøtte og udvikle frivilligheden i forenings- og idrætslivet og arbejde for, at der investeres i idrætsfaciliteter og lokal infrastruktur målrettet foreningslivet.
- Overveje muligheden for at give kommunerne bedre muligheder for at inddrage frivillige foreninger i velfærdssamfundet, så de f.eks. kommer til at spille en større rolle i skoler og på ældrecentre. Relevante organisationer skal inddrages i dette arbejde.
- Generelt styrke skærmfri fællesskaber, herunder samarbejdet mellem skoler, fritidstilbud, kulturinstitutioner og foreninger.
- Tage stilling til, om de kommende anbefalinger vedrørende offentlighedsloven skal medføre ændringer af lovgivningen.
- Sikre de nødvendige ressourcer til, at DR kan udkomme under alle tænkelige krisesituationer, og som opdaterer DR's forpligtelser inden for beredskab, der modsvarer det skærpede trusselsbillede.
- Se på modeller for barsel mv. til arbejdstagere, der har en sammensat indkomst (kombinatører).
- Fortsætte med at have fokus på dansk spiludvikling.
- Følge op på aftalen om en ny model for grundfinansiering af civilsamfundet og gennemføre en erfaringsopsamling på den nye model for grundfinansiering med henblik på, at aftalepartierne kan drøfte grundfinansieringsmodellen.
- Styrke den politiske debat, dialog og det folkelige engagement, herunder at politiske ungdomsorganisationer, der er medlemmer af Dansk Ungdoms Fællesråd, har god adgang til skole- og uddannelsesinstitutioner mv.

Økonomi, forankring og implementering

Regeringen vil løbende anvise finansiering til de beskrevne initiativer.

Initiativerne drøftes med Folketingets partier og relevante forligskredse.

12. Strategisk og balanceret tilgang til kunstig intelligens

Regeringens vision

Det er regeringens vision, at Danmark og Europa kommer på forkant med den indvirken, som kunstig intelligens vil have på alle dele af vores samfund, samt at vi formår at balancere mellem både de store potentialer og de store risici, som teknologien rummer.

Regeringens analyse

Danmark skal udnytte sin position som højt digitaliseret land med en omstillingsparat arbejdsstyrke og innovative virksomheder. Samtidig skal vi insistere på en etisk og ansvarlig brug af teknologien, begrænse kritiske sårbarheder og sikkerhedsrisici samt styrke vores digitale suverænitæt i Danmark og Europa.

Kunstig intelligens rummer store muligheder og kan ændre vores arbejdsliv, øge vores produktivitet og velstand, styrke innovationen af nye løsninger i den private sektor og forbedre den offentlige service. En produktivitetsvækst på 0,1-0,2 pct.-point mere end det forudsatte om året vil over en periode på 10 år potentielt øge velstanden med 30-60 mia. kr.

Samtidig udgør kunstig intelligens en stor udfordring. Der er skabt en grundlæggende tvivl om informationstroværdigheden, hvilket udfordrer bærende elementer i vores demokrati. Mange borgere kan blive manipuleret bl.a. via bias i tech-giganternes algoritmer, ligesom børns og unges mistrivsel øges. Samtidig må det forventes, at kunstig intelligens vil skabe dybe og varige forandringer af vores arbejdsmarked og vores uddannelser, hvilket vil stille store krav til, at vi som samfund hurtigt kan omstille os. Endelig sker der en ekstremt hurtig udvikling på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område, hvilket ikke mindst kan ses på kamppladsen i Ukraine.

Regeringens initiativer

Regeringen vil med "Strategisk og balanceret tilgang til kunstig intelligens" gennemføre en række initiativer, der handler om at udnytte og skalere kunstig intelligens i både den offentlige og private sektor, samt at finde balancerne i de muligheder og udfordringer, udviklingen har for samfundet bredt set.

Regeringens tiltag af strukturel karakter

1. Skabe forudsætningerne for at udnytte kunstig intelligens ved at:
  - Understøtte tiltag, der sikrer tidssvarende regler, datakvalitet og it-infrastruktur, tværgående værktøjer samt ledelse, organisering og kompetencer.
  - Fremtidssikre de lovgivningsmæssige rammer, som er en forudsætning for at muliggøre offentlige myndigheders udvikling og anvendelse af kunstig intelligens. Det er endvidere en forudsætning for, at både borgere og virksomheder kan høste gevinsterne ved øget brug af kunstig intelligens.
  - Sætte fokus på kvalitet, datasikkerhed og tilgængelighed af offentlige data.
2. Igangsætte et arbejde med myndigheder, relevante eksperter, virksomheder, parter mv., der skal lave en plan for at kunne anvende digitale assistenter bredt i velfærdssamfundet.
3. Aktivt engagere sig i spørgsmålet om global regulering af kunstig intelligens, tech-giganter mv. samt i udviklingen af europæiske sprogmodeller.

Regeringens tiltag med effekt her og nu

1. Accelerere udnyttelsen af kunstig intelligens i den offentlige sektor ved en strategisk satsning på løsninger med stort innovations- og skaleringspotentiale. Derfor tages initiativ til en AI-accelerationsfond for kunstig intelligens, der skal sætte turbo på udrulningen af kunstig intelligens ved bl.a. at finansiere og understøtte implementeringen af udvalgte løsninger med stort potentiale. Erhvervslivet og medarbejdere inddrages i arbejdet.
2. Understøtte den private sektors muligheder for at udnytte kunstig intelligens ved at sikre klare og forudsigelige regler, tilgængelighed og kvalitet i offentlige data og digital infrastruktur samt tæt samarbejde og dialog om at nedbryde barrierer.
3. Tage initiativ til et ambitiøst arbejde, der skal fremme projekter med kunstig intelligens i kommuner og regioner med klare potentialer for innovation og skalering samt fortsætte udrulningen af storskalaprojekter i samarbejde med KL og Danske Regioner i regi af Den Digitale Taskforce for Kunstig Intelligens.

4. Investere sammen med relevante fonde i øget supercomputerkapacitet.
5. Samarbejde med civilsamfundsorganisationer om at tilbyde et AI-kørekort.

Appendix: Oversigt over de initiativer, der tillige er nævnt i de øvrige dele af regeringsgrundlaget

- Gennemføre en dedikeret satsning på at udvikle en digital sundhedsassistent til danskerne, sådan at man på frivillig basis og med tydeligt samtykke til anvendelse af sine data kan få et digitalt sundhedstjek. På den måde bringes noget af verdens bedste sundhedsdata i spil, sådan at forebyggelsen og danskernes sundhed kan fremmes. Løsningerne skal udvikles i et innovativt samarbejde mellem sundhedsvæsenets aktører og private virksomheder med det mål, at den digitale sundhedsassistent kan være klar senest i 2028.
- Borgere, der er i særlig risiko for sygdom, men som vi ved sjældent selv søger sundhedsfaglig hjælp, skal i højere grad mødes med relevante tilbud om afklaring, forebyggelse og opfølgning. En af grundene til den store ulighed i sundhed er, at der er grupper af borgere, der ikke i tide kommer til lægen. Derfor igangsættes et pilotprojekt med tidlig opsporing af sygdom, og hvor sundhedsvæsenet er mere opsøgende med at tilbyde et sundhedstjek for udvalgte målgrupper. Pilotprojektet skal bl.a. afprøve ny teknologi.
- Styrke Danmark som en førende life science-nation og sikre, at forskning, innovation og sundhedsvæsen spiller bedre sammen. Nye behandlinger og sundhedsteknologiske løsninger skal hurtigt komme patienter og samfund til gavn. En opdateret life science-strategi skal samle kræfterne om adgang til behandling, kliniske forsøg, kommercialisering, eksport og bedre brug af sundhedsdata baseret på samtykke fra patienterne.
- Udbrede anvendelsen af teknologi til at skabe mere tryghed, frihed og sammenhæng for mennesker med kronisk sygdom. Digitale løsninger, hjemmemonitorering og sundhedsteknologi skal f.eks. udbredes til i højere grad at understøtte danskere med kroniske sygdomme.
- Udarbejde en national strategi for brugen af kunstig intelligens i hele skole- og uddannelsessektoren. Strategien skal både danne rammen om at gribe de mange muligheder, som den nye teknologi skaber, f.eks. for differentierede undervisningsforløb samt tjene som et værn mod uhensigtsmæssig brug af kunstig intelligens i klasseværelset og til prøver og eksamener. Samtidig skal strategien sætte fokus på digital suverænitæt og på, hvordan det bedst understøttes, at anvendelsen af ny teknologi i uddannelserne sker med løsninger, der er udviklet i en dansk skole- og læringstradition. Det kan f.eks. være ved at støtte op om danske og europæiske udviklingsprojekter. Desuden styrkes undervisning i teknologiforståelse i folkeskolen.

- Danmark går forrest i EU for en hårdere regulering af tech-giganterne, bl.a. med et forbud mod afhængighedsskabende design, en fælles europæisk aldersgrænse for sociale medier og for, at tech-giganterne bidrager med en øget skattebetaling til de europæiske samfund.
- Arbejde for, at den teknologiske udvikling ikke udhuler det kulturelle kredsløb, men sker på en måde, der respekterer skabere, rettighedshavere og demokratiske værdier, så menneskelig skaben fortsat anerkendes som en grundlæggende forudsætning for AI-tjenester og digitale platforme.
- Tage initiativ til at øge reguleringen af nyheder produceret med kunstig intelligens samt arbejde for, at uddannelsen af journalister sker med forståelse for den teknologiske udvikling, som grundlæggende ændrer vilkårene for nyhedsformidling. Herunder skal det sikres, at der ikke gives mediestøtte til nyheder, som er generet af kunstig intelligens.
- Fremsætte lovforslag om "AI-beskyttelse af personlige kendetegn".
- Som led i trepart om et mere fleksibelt arbejds- og familieliv drøfte etableringen af en sporskiftefond, der skal understøtte mulighederne for omskoling og sporskifte, herunder for den del af arbejdsstyrken, hvor det må forventes, at kunstig intelligens vil ændre kravene til, hvilke kompetencer der efterspørges, samt for faglærte og ufaglærte med lange arbejdsliv bag sig.
- Der sikres bedre og hurtigere service og administration i den offentlige sektor som følge af en massiv satsning på kunstig intelligens, hvilket forventes at kunne frigøre mindst 30.000 årsværk på tværs af den offentlige sektor, med henblik på at frigøre tid til andre opgaver. Medarbejderne skal inddrages i arbejdet.
- Nedsætte en produktivits- og konkurrenceevnekommission, der skal komme med anbefalinger til, hvordan Danmark kan øge velstanden gennem yderligere forbedringer af produktivitet og konkurrenceevne. Bl.a. med inspiration fra Draghi-rapporten skal kommissionen komme med konkrete anbefalinger samt have et særligt og bredere fokus på, at Danmark får de rette forudsætninger for at blive en stærk nation inden for kunstig intelligens.
- Gøre det lettere at anvende kunstig intelligens i den offentlige administration, herunder tilvejebringe en generel hjemmel, som kan udgøre det databeskyttelsesretlige grundlag for offentlige myndigheders anvendelse af AI-løsninger.
- Igangsætte en undersøgelse af mulighederne for at anvende kunstig intelligens til at reducere byrder ved erhvervsrettede indberetninger til det offentlige.

- Sikre, at politi, efterretningstjenester og myndigheder har de rette værktøjer, teknologier og ressourcer til at håndtere kriminalitet, spionage og terror.
- Forsvaret skal samtidig tilpasses udviklingen i krigsførelse og nye teknologier. Vi skal kunne forsvare os mod – og selv anvende – ubemandede systemer og langtrækkende præcisionsvåben samt dataløsninger med kunstig intelligens og kvanteteknologi, herunder investere i økosystemer og forskningen bag. Ukraine har vist vejen i forhold til hastig, nytænkende og højteknologisk innovation – der overføres direkte i storskala industriel produktion af omkostningseffektiv militær kampkraft. Forsvaret skal etablere et tilsvarende systematisk og ambitiøst samarbejde med forsknings-, innovations- og produktionsmiljøerne i Danmark.

13. Et ligeværdigt rigsfællesskab

Grønland

Regeringen ønsker et stærkt, ligeværdigt og moderne samarbejde mellem Grønland og Danmark, der bygger på respekt.

Regeringen anerkender, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse, og at beslutninger om Grønlands fremtid træffes af det grønlandske folk og ingen andre. Regeringen vil sikre overholdelse af generelle og oprindelige folks rettigheder i Kongeriget Danmark på alle niveauer.

Regeringen vil stå fast på Kongerigets suverænitet, territoriale integritet og retten til selvbestemmelse. Fremtiden for rigsfællesskabet er et anliggende for vores tre lande og ingen andre.

I internationale forhold skal intet besluttes om Grønland uden Grønland. Regeringen vil fortsætte dialogen med Naalakkersuisut om modernisering af rigsfællesskabet, herunder i forhold til øgede udenrigspolitiske beføjelser i forlængelse af § 6-nævnets afgørelse.

Regeringen vil sikre sig, at information deles uden unødigt ophold med Naalakkersuisut samt fuld involvering i beslutningsprocesser med udenrigspolitisk betydning for Grønland. Regeringen vil på baggrund af de ønsker, der er i Naalakkersuisut, understøtte Grønlands relation til omverdenen.

Som led i varetagelsen af udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsområdet har Kongeriget Danmark et særligt ansvar i Arktis og Nordatlanten – med ægte medinddragelse af og medindflydelse fra Grønland. Regeringen vil i tæt samarbejde med Naalakkersuisut prioritere en fortsat styrkelse af Forsvarets arktiske kapaciteter og opgaveløsning i regionen, herunder etablering af det aftalte søkabel med forbindelse til Tasiilaq. Vi skal styrke vores evne til suverænitetshåndhævelse og overvågning samt understøttelse af NATO og allieredes opgaveløsning i regionen. Regeringen vil også tage initiativ til en styrkelse af beredskabet og vil have øget fokus på nye trusler i regionen. Investeringer skal inddrage lokale virksomheder og lokal arbejdskraft.

Regeringen vil arbejde for, at standarden på ikke-hjemtagne ansvarsområder i Grønland bliver bragt op på et nutidigt niveau i indeværende periode – med respekt for grønlandsk sprog og kultur. Det gælder ikke mindst på retsområdet.

Regeringen ønsker et ligeværdigt og tillidsfuldt samarbejde med Naalakkersuisut og vil løbende samarbejde om hjemtagne og ikke-hjemtagne områder.

Vi skal turde kigge tilbage på de mørke kapitler i Danmark og Grønlands fælles historie, åbent og kritisk. Det er forudsætningen for, at vi sammen kan udvikle vores fællesskab. Sammen med Naalakkersuisut vil regeringen derfor tilrettelægge den igangværende historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark, således at der inden udgangen af 2026 foreligger en særskilt afrapportering vedrørende de juridisk faderløse og bortadopterede. Regeringen erkender, at juridisk faderløse og bortadopterede har behov for afklaring og anerkendelse og vil tage stilling til en officiel undskyldning. Regeringen vil sammen med Naalakkersuisut følge op på den samlede historiske udredning, når den foreligger, f.eks. ved nedsættelse af en forsoningskommission.

Regeringen vil endvidere:

- Videreføre og videreudvikle rammeaftalen med Naalakkersuisut om et selvberende Grønland og understøtte Naalakkersuisuts udvikling af det grønlandske samfund i form af konkrete initiativer og investeringer, bl.a. investeringsfonde på både hjemtagne og ikke-hjemtagne områder – herunder i forhold til boligområdet, kritisk infrastruktur, forsyningsikkerhed og klimaforandringer.
- Hurtigst muligt fremsætte et lovforslag om godtgørelsesordning for grønlandske kvinder omfattet af antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat i perioden 1960-1991.
- I samarbejde med Naalakkersuisut styrke SAR-beredskabet i Grønland, f.eks. i form af øget geografisk helikopterdekning og dual use.
- Sikre oprindelige folks rettigheder i Kongeriget, herunder igangsætte en undersøgelse af rækkevidden af internationale standarder for oprindelige folks rettigheder, jf. anbefalinger fra EMRIP (FN).
- Sikre grønlandske børns tarv samt grønlandske familiers rettigheder i Danmark, herunder gennemgå alle eksisterende anbringelsessager med henblik på at sikre ensartet retssikkerhed.
- Igangsætte en uafhængig undersøgelse af merværdiskabelsen af produkter i Danmark, herunder fiskeriprodukter, med Grønland som oprindelsesland.
- Arbejde for at ændre Helsingforsaftalen med henblik på at give Grønland mulighed for ligestillet deltagelse i det nordiske samarbejde og arbejde for, at Grønland kan blive optaget i IOC.

- Videreføre og videreudvikle samarbejdet mellem Grønland og Danmark om tilbagelevering af genstande med oprindelse fra Grønland efter ønske herom.
- Sikre en koordineret indsats i håndteringen af grønlandske prioriteter til lovgivning. I samarbejde med Naalakkersuisut vil regeringen ligeledes prioritere løbende opdatering af lovgivning på ikke-hjemtagne områder samt sikre et samlet overblik over danske ansvarsområder i Grønland, herunder kortlægning af omkostninger ved grønlandsk hjemtagelse.
- Sikre rettidig implementering af delaftalerne om Arktis og Nordatlanten i tæt koordination med Naalakkersuisut, herunder med fokus på dual use, kritisk infrastruktur og understøttelse af det grønlandske samfund samt at undgå militarisering af traditionelle, grønlandske bosteder.

Færøerne

Regeringen ønsker et stærkt, ligeværdigt og moderne samarbejde mellem Færøerne og Danmark, der bygger på respekt.

Regeringen vil stå fast på Kongerigets suverænitet, territorielle integritet og retten til selvbestemmelse. Fremtiden for rigsfællesskabet er et anliggende for vores tre lande og ingen andre.

I internationale forhold skal intet besluttes om Færøerne uden Færøerne. Regeringen vil fortsætte dialogen med landsstyret om modernisering af rigsfællesskabet, herunder i forhold til øgede udenrigspolitiske beføjelser i forlængelse af § 6-nævnets afgørelse.

Regeringen vil sikre sig, at information deles uden unødigt ophold med Færøernes landsstyre samt fuld involvering i beslutningsprocesser med udenrigspolitisk betydning for Færøerne. Regeringen vil på baggrund af de ønsker, der er i landsstyret, understøtte Færøernes relation til omverdenen – herunder EU.

Som led i varetagelsen af udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsområdet har Kongeriget Danmark et særligt ansvar i Arktis og Nordatlanten – med ægte medinddragelse af og medindflydelse fra Færøerne. Regeringen vil i tæt samarbejde med landsstyret prioritere en fortsat styrkelse af Forsvarets arktiske kapaciteter og opgaveløsning i regionen. Vi skal styrke vores evne til suverænitetshåndhævelse og overvågning samt understøttelse af NATO og allieredes opgaveløsning i regionen. Regeringen vil også tage initiativ til en styrkelse af beredskabet og vil have øget fokus på nye trusler i regionen. Investeringer skal inddrage lokale virksomheder og lokal arbejdskraft.

Regeringen vil arbejde for, at standarden på danske ansvarsområder på Færøerne bliver bragt op på et nutidigt niveau i indeværende periode – med respekt for de

særlige forhold og forskelle, der er mellem vores lande. Det gælder ikke mindst på retsområdet.

Regeringen ønsker et ligeværdigt og tillidsfuldt samarbejde med landsstyret på Færøerne og vil løbende samarbejde om overtagne og ikke-overtagne områder.

Regeringen vil endvidere:

- Sikre rettidig implementering af delaftalerne om Arktis og Nordatlanten i tæt koordination med Færøernes landsstyre og sammen med landsstyret drøfte mulighederne for, at et nyt søkabel også knyttes op til teleinfrastrukturen på Færøerne, herunder finansieringsmodeller.
- Såfremt Færøernes landsstyre ønsker det, indgå i drøftelser om finansieringsmodeller vedrørende en tunnel til Suðuroy.
- Hvis det ønskes af landsstyret, vil regeringen ligeledes drøfte spørgsmålet om sprogkrav og autorisation af sundhedspersonale, der arbejder på Færøerne.
- Fortsat aktivt støtte Færøernes ønske om medlemskab i eget navn af WTO i forlængelse af § 6-nævnets afgørelse. Endvidere vil regeringen efter landsstyrets ønske arbejde for, at Færøerne bliver inkluderet i dobbeltbeskatningsaftaler, som Danmark allerede har med andre nationer.
- Sikre, at færøske studerende, der søger om særlige vilkår – f.eks. adgang til ordbøger mv. – ved eksamener på videregående uddannelser, får samme muligheder som udenlandske studerende. Og desuden sikre, at personer med færøsk kørekort får samme mulighed for at ledsage 17-årige bilister i Danmark, som personer med dansk kørekort har.
- Arbejde for at ændre Helsingforsaftalen med henblik på at give Færøerne mulighed for ligestillet deltagelse i det nordiske samarbejde og arbejde for, at Færøerne kan blive optaget i IOC.
- Sikre en koordineret indsats i håndteringen af færøske prioriteter til lovgivning. I samarbejde med det færøske landsstyre vil regeringen ligeledes prioritere løbende opdatering af lovgivning på ikke-overtagne områder samt sikre et overblik over danske ansvarsområder på Færøerne.
- Arbejde for et stærkere samarbejde mellem Færøerne og EU i samarbejde med landsstyret.

14. Et sikkert Danmark i et uafhængigt Europa

Den verdensorden, som har skabt stabilitet og velstand siden anden verdenskrig, er under hastig forandring. Rusland fortsætter aggressionskrigen mod Ukraine, ser sig selv i en konflikt med NATO og udfører hybride angreb mod Vesten. Kina bruger sin økonomiske og i stigende grad militære magt til at lægge pres på andre stater. Samtidig skaber USA usikkerhed om samarbejdet i bl.a. NATO. Den nye geopolitiske virkelighed stiller verden i en langt mere udsat og sværere sikkerhedspolitisk situation.

Danmark har derfor brug for at bygge stærke alliancer og partnerskaber. Især i et Europa med behov for styrke og øget strategisk autonomi. Politisk, økonomisk, energimæssigt, digitalt og militært. Baseret på respekten for staters suverænitet, territorial integritet, grundlæggende friheds- og menneskerettigheder og demokrati. De seneste år har heldigvis også vist, at når Europa viser beslutsomhed og handlekraft, så har det effekt. Danmark både kan og skal være en klar og toneangivende aktør i den proces. Vi befinder os ikke længere i periferien af det europæiske samarbejde. Danmark er i dag et europæisk kerneland. Vi har på flere vigtige områder været med til at vise vejen, og vi vil fortsat gå foran for et styrket Europa.

Toneangivende aktør i et mere uafhængigt EU

EU-samarbejdet er den vigtigste platform for dansk udenrigspolitik og afgørende for vores velstand, sikkerhed og tryghed. Det forstærkes i en verden, hvor klassisk udenrigs- og sikkerhedspolitik i stigende grad hænger sammen med handels- og industripolitik, forsyningsikkerhed og konkurrenceevne. Kun gennem et handlekraftigt EU har vi i Europa den nødvendige politiske og økonomiske tyngde til reelt at varetage vores interesser og passe på vores samfund.

Der er behov for at samles om en positiv vision, hvor fremskridt i forhold til europæisk forsvarsevne, digital autonomi, grøn omstilling, social balance, migrationshåndtering og øget konkurrenceevne er afsæt for et stærkere og tættere forbundet EU. Samtidig med, at vi mindsker afhængigheden på kritiske områder som energi, råstoffer og nye teknologier, herunder kunstig intelligens. Kun ved at

skabe fremdrift inden for alle de områder kan vi opnå den nødvendige europæiske autonomi og sammenhængskraft – og det haster. Det er imidlertid positivt, at vi kan bygge videre på den beslutsomhed, som EU har vist i flere vanskelige situationer og i håndteringen af kriser. Danmark har været i stand til at sætte et markant præg på retningen – ikke mindst på styrkelse af den europæiske forsvarsevne, støtten til Ukraine, migration samt klima- og energipolitikken. Regeringen vil fastholde denne aktive, handlingsorienterede tilgang.

Det har skabt en sårbarhed, at få store tech-virksomheder uden for Europa dominerer afgørende kritiske teknologier. Bl.a. i forhold til kunstig intelligens. Øget europæisk digital og teknologisk autonomi handler derfor også om at kunne sikre vores europæiske demokratier. Regeringen vil arbejde for at styrke EU's digitale suverænitet og sikre EU's digitale handlefrihed. Det kræver et mere digitalt konkurrencedygtigt Europa, hvor vi styrker EU's digitale indre marked, fjerner unødvendige byrder for virksomheder, gradvist udvikler egne europæiske digitale løsninger og investerer i fremtidens teknologier og forskningen bag. Danmark skal aktivt bidrage til at understøtte EU's digitale suverænitet, både på nationalt og europæisk niveau, gennem sanering af regler, barrierer og byrder, der hæmmer udviklingen af fremtidens teknologiske styrkepositioner.

På energiområdet er der behov for, at Europa frigør sig fra afhængighed af fossil energi, som gør europæiske lande sårbare. Den grønne omstilling er uløseligt forbundet med europæisk sikkerhed og konkurrenceevne. Adgang til rene, billige og pålidelige energikilder er grundforudsætninger for europæisk konkurrenceevne, stabilitet, sikkerhed og tryghed. Regeringen vil derfor presse på for at accelerere elektrificeringen og udrulningen af vedvarende energi i Europa. Energiinfrastrukturen skal udvides og forstærkes, så strømmen kan flyde på tværs af grænser. Samtidig vil vi fortsætte indsatsen med at imødegå klimaforandringerne og arbejde for en ambitiøs EU-tilgang til indfrielse af 2040-klimamålet.

EU's styrke bygger på et stærkt økonomisk fundament og samfund i social balance. Konkurrenceevne, arbejdspladser og innovationskraft skal øges, og arbejdet med at fjerne unødvendige byrder fastholdes. Samtidig er det helt afgørende at sikre den nødvendige balance, så forenklingen sker med respekt for miljøet og sociale standarder. Og vi skal understøtte, at europæiske virksomheder, der udvikler nye teknologier og løsninger, kan skalere og fastholdes i Europa, herunder inden for kvanteteknologi og biotek. Adgang til ressourcer og kapital er helt afgørende. Derfor vil regeringen arbejde for, at EU styrker egne forsyningskæder og imødegår kinesisk dominans på kritiske råstoffer og teknologier ved at indgå strategiske partnerskaber med pålidelige aktører. Regeringen vil arbejde for at integrere EU's kapitalmarkeder som et svar på manglende risikovillig kapital til europæiske virksomheder. Regeringen vil arbejde målrettet for at styrke EU's indre marked i både bredden og dybden og styrke udviklingen og implementeringen af frihandelsaftaler med tredjelande.

De geopolitiske forandringer, verden oplever, skaber destabilisering i flere regioner med flygtninge- og migrantstrømme til følge. Migrationspresset mod Europa er ikke bæredygtigt og truer sammenhængskraften i EU og i Danmark. Der skal derfor være kontrol med tilstrømningen til Europa. Danmark har indtaget en ledende rolle i EU i udviklingen af nye løsninger på migrationsudfordringerne. Regeringen vil sammen med andre EU-medlemslande fortsat arbejde for at styrke rammerne for tilbagesendelser og se på konkrete muligheder for udrejse- og modtagecentre i tredjelande med respekt for EU-retten og internationale konventioner. Samtidig er der behov for at fortsætte arbejdet med at sikre bedre balance i fortolkningen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, så den passer til de udfordringer, som de europæiske lande står over for i dag, og så der i fortolkningen af konventionerne lægges tilstrækkelig vægt på at sikre den brede befolknings ret til at leve i fred, frihed, tryghed og sikkerhed. Regeringen vil fastholde Danmarks medlemskab af de internationale konventioner. Det er særligt vigtigt set i lyset af det pres, som den internationale regelbaserede verdensorden er under.

Hvis EU skal kunne adressere disse centrale udfordringer, kræver det et moderne budget med større fleksibilitet, flere midler til de strategiske prioriteter og en fair byrdefordeling. EU-midler skal i højere grad kobles direkte til reformer og resultater, der understøtter retsstatsprincipper, grøn omstilling, konkurrenceevne og europæisk forsvarsparathed.

Behovet for interne reformer og udvidelse er nært forbundne. For første gang i lang tid er udvidelse af EU en realistisk mulighed. Et større EU skal være et stærkere EU, og derfor støtter regeringen en meritbaseret udvidelse af EU. Danmark skal hjælpe med reformer og styrkelse af demokratiske institutioner, så kandidatlandene kan opfylde EU's optagelseskriterier. Det gælder ikke mindst i Ukraine. Samtidig skal Danmark i EU søge alliancer, hvor udfordringer omsættes til løsninger. Hvis der ikke er opbakning til at træffe de nødvendige beslutninger blandt alle lande, er regeringen klar til at gå forrest sammen med centrale lande.

Regeringen vil derfor tage følgende initiativer:

- Støtte Ukraines vej mod EU-medlemskab.
- Arbejde for hurtigere udrulning af vedvarende energi, inkl. hurtigere godkendelsesprocesser.
- Fremskynde arbejdet med at fjerne unødige byrder og regulering samt styrke det indre marked og kapitalmarkedsunionen.
- Gå forrest i arbejdet for en ambitiøs miljøpolitik i EU.
- Styrke dansk og europæisk kapacitet til at udvinde, forarbejde og forædle kritiske råstoffer.

- Sammen med andre europæiske lande konkretisere arbejdet med at etablere udrejse- og modtagecentre uden for EU med respekt for EU-retten og internationale konventioner.
- Fortsætte arbejdet med at sikre bedre balance i fortolkningen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.
- Arbejde for en robust og strategisk europæisk handels- og industripolitik, der skaber vækst og velstand og understøtter europæisk autonomi.
- Arbejde for at sikre en ensartet håndhævelse af EU-lovgivning på tværs af medlemslandene, lige konkurrencevilkår samt ordentlige og fair vilkår for lønmodtagere.
- Arbejde for at sikre, at EU fremadrettet kan træffe effektive beslutninger ved at bruge traktatens eksisterende muligheder inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Herunder arbejde for øget brug af konstruktive afståelser.
- Arbejde for overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal via EU-traktatens specifikke passerellebestemmelser inden for afgrænsede områder af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- Arbejde for en to-stats-løsning, hvor Israel og Palæstina anerkender hinandens ret til at eksistere, og til, at begge befolkninger kan leve i fred og frihed uden terrorisme. Derfor skal Hamas afvæbnes, og der skal lægges stærkere internationalt pres på Israel for, at de ikke gennem ulovlige bosættelser mv. reelt umuliggør en to-stats-løsning. Danmark vil derfor arbejde aktivt for en samlet EU-tilgang, der begrænser handel med varer fra israelske bosættelser, indfører yderligere sanktioner mod ekstremistiske bosættere og deres støtter samt drager de nødvendige konsekvenser af Israels gentagne overtrædelser af associeringsaftalens forpligtelser.

Nordisk samarbejde og globale alliancer

I en verden, hvor alliancer og partnerskaber får større betydning, udgør samarbejdet mellem de nordiske lande en unik størrelse med voksende betydning. Vores samfundsmodeller ligner hinanden, og vores fælles værdimæssige og demokratiske tilgang udgør en stor styrke. De nordiske lande nyder international respekt og troværdighed, hvilket er med til at give os global indflydelse. Økonomisk og militært er Norden en betydelig aktør. Det er et nordisk samarbejde, som er blevet markant stærkere de seneste år, og regeringen vil arbejde for at udvikle dette yderligere. Det gælder ikke mindst et styrket samarbejde om forsvar, udbygning af vedvarende energi, fremtidens teknologi, kritiske råstoffer og strategisk sammentænkning af investeringer.

Regeringen ønsker et nyt revitaliseret nordisk samarbejde som en drivende kraft, når Europa skal løfte sig selv i den nye geopolitiske virkelighed. Ikke som et eksklusiverende samarbejde, men som et styrket samarbejde med andre lande med et fokus på konkrete resultater. Det styrkede samarbejde gør sig allerede gældende for det nordisk-baltiske samarbejde, NB8+ med Polen og Tyskland, for samarbejdet i Joint Expeditionary Force med Storbritannien og Nederlandene og for samarbejdet med bl.a. Frankrig og Canada.

Regeringen vil bredt styrke relationen og koordinationen med lande, der deler vores grundlæggende værdier og forpligtelse til det regelbaserede samarbejde. Den geopolitiske virkelighed tilsiger, at vi i stigende grad må sikre vores interesser og håndtere globale udfordringer i koalitioner med andre lande. Generelt skal Danmarks og EU's globale engagement tage udgangspunkt i ligeværdige partnerskaber forankret i fælles interesser, herunder også gennem styrket engagement i bærende institutioner som FN, WHO og WTO. Danmark skal fortsat leve op til FN's målsætning om at bruge 0,7 pct. af BNI på udviklingsbistand og arbejde for reformer af det multilaterale system, herunder af FN, og modernisering af det internationale finansielle system for at sikre mere ligeværdig repræsentation.

Regeringen vil derfor arbejde aktivt for at udvikle det nordiske samarbejde yderligere – politisk, økonomisk, teknologisk, klimamæssigt og forsvarsmæssigt – og bruge det som en stærk platform for samarbejde i EU med andre ligesindede lande.

Et stærkt forsvar for et sikkert Europa

Den vigtigste – og mest hastende – udfordring er imidlertid at sikre en markant styrkelse af den nationale og europæiske forsvarsevne. Det er en kompliceret udfordring, som kræver et forstærket samarbejde på tværs af NATO, EU, Norden, Arktis og Nordatlanten, de individuelle medlemslande og industrien.

Der er behov for et Europa, som kan stå og agere i egen ret. NATO er fortsat udgangspunktet for dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, men Europa må yderligere styrke ansvaret for egen sikkerhed. Regeringen er fast besluttet på, at udgifterne til forsvar og beredskab udgør mindst 5 pct. af BNP i 2030 – hvoraf 3,5 pct. afsættes til forsvar. Der igangsættes et hurtigt tværministerielt eftersyn med henblik på at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de kommende års markante investeringer i forsvaret – herunder set i lyset af den hastige teknologiske udvikling, bl.a. med droner. Eftersynet må ikke forsinke fremdriften i oprustningen, og de samlede udgifter reduceres ikke i forhold til det planlagte forløb.

Samtidig skal NATO's styrkemål i større grad efterleves og understøtte, at Europa i stigende grad skal varetage egen sikkerhed, ligesom de løbende skal tilpasses og afspejle den sikkerhedspolitiske virkelighed, hvor Danmarks ansvar i Arktis og Nordatlanten bliver stadig vigtigere. Dette omfatter også en mere permanent NATO-tilstedeværelse i Arktis og Nordatlanten med kapaciteter til lands, til søs, i luften og i rummet.

Forsvaret skal samtidig tilpasses udviklingen i krigsførelse og nye teknologier. Vi skal kunne forsvare os mod – og selv anvende – ubemandede systemer og langtrækkende præcisionsvåben samt dataløsninger med kunstig intelligens og kvanteteknologi, herunder investere i økosystemer og forskningen bag. Ukraine har vist vejen i forhold til hastig, nytænkende og højteknologisk innovation – der overføres direkte i storskala industriel produktion af omkostningseffektiv militær kampkraft. Forsvaret skal etablere et tilsvarende systematisk og ambitiøst samarbejde med forsknings-, innovations- og produktionsmiljøerne i Danmark.

Forsvarets fundament skal styrkes, særligt når det kommer til forsyningsikkerhed. Det kræver, at dansk og europæisk forsvarsindustri kommer op i gear og kan levere europæiske løsninger hurtigt og sikkert, også i krigstid. Regeringen vil med afsæt i en ny forsvarsindustriel strategi styrke vilkårene og fjerne barrierer for dansk forsvarsindustri i tæt dialog med industrien. Af hensyn til både forsyningsikkerheden samt kapacitets- og kompetenceopbygningen i den danske såvel som den europæiske forsvarsindustri skal det prioriteres, at militært materiel og software samt andre forsvarsmæssige løsninger i højere grad indkøbes hos danske og europæiske virksomheder. Det bør afsøges, om der kan laves syntetisk brændstof i Danmark, hvilket kan understøtte og øge uafhængighed af fossile brændstoffer, også for forsvaret. EU's forsvarsindustrielle strategi skal omsættes til konkret politik, herunder i forhold til EU's kapabilitetskoalitioner, ligesom ukrainske virksomheder skal kunne etablere sig sikkert og hurtigt i Danmark. Regeringens ambition er at accelerere samarbejdet på forsvarsområdet i EU med henblik på at indfri EU's målsætning om forsvarsparathed inden 2030.

Regeringen ønsker, at dansk forsvar i større grad samarbejder og integreres med allieredes forsvar i Østersøregionen og i Arktis og Nordatlanten. Her har det nordiske forsvarssamarbejde en særlig karakter og geografi, der fordrer en dyb integration. Regeringen ønsker derfor et styrket nordisk samarbejde, f.eks. inden for rammerne af NORDEFCO, med øget fokus på fælles øvelser, strategisk koordination for så vidt angår anskaffelser og deltagelse i missioner og større synergier i kapacitetsopbygning. Samarbejdet skal også styrkes med de baltiske og de arktiske allierede samt i det britisk-ledede Joint Expeditionary Force. Europas forsvar starter i Ukraine. Derfor vil regeringen være urokkelig i den militære, civile og humanitære støtte til Ukraine og sammen med allierede og partnere arbejde for at stille Ukraine i en så stærk position som muligt – nu og i fremtiden.

Et stærkt forsvar handler også om national sammenhængskraft og samfundsresiliens. Regeringen ønsker, at Danmark får et totalberedskab, herunder en styrket indsats mod cyberangreb og sabotage og bedre beskyttelse og overvågning af kritisk infrastruktur og el- og vandforsyning. Evnen til at opdage trusler og forebygge hybridangreb er afgørende for Danmarks sikkerhed. Arbejdet med totalberedskabet skal ske i tæt samarbejde på tværs af myndigheder, kommuner, virksomheder og civilorganisationer.

Regeringen vil derfor tage følgende initiativer:

- Udarbejde en overordnet strategi for forsvaret, som bl.a. vil vægte, at forsvaret konkret opbygges med:
  - Flere værnepligtige, mobiliseringsstyrker og frivillige i hjemmeværn og reserven, så forsvaret kan bemandes i fredstid og mobiliseres i krigstid. Modellen herfor skal sikre bedst mulige rammer og merit mv. for dem, der stiller op for fællesskabet.
  - Stærke maritime kapaciteter til hele Kongeriget, NATO og strategisk vigtige farvande, idet der i den forbindelse også afsøges det militære behov for styrkelse af relevante havneanlæg mv.
  - Et stærkt luft-, missil- og dronedeforsvar, der omkostningseffektivt kan imødegå mangeartede trusler fra luften.
  - Strategiske kapaciteter, der styrker den europæiske autonomi, herunder varslingssevnen og efterretninger samt understøttelse af NATO's afskrækkelse.
  - En hurtig reaktionsevne med indsatsklare styrker, der kan deployeres mod uforudsete trusler i såvel Arktis og Nordatlanten, i Østersøregionen samt i Europas nær- og interesseområder.
  - Et gennemgribende løft af den digitale rygrad i forsvaret for at muliggøre bedre datadeling, samarbejde og kampkraft på tværs af værn, herunder øget fokus på kapacitetsopbygning inden for drone-, sensor- og satellitområdet.
- Fastholde den stærke støtte til Ukraine, herunder militært.
- Accelerere samarbejdet på forsvarsområdet i EU med henblik på at indfri EU's målsætning om forsvarsparathed inden 2030 med tæt inddragelse af Ukraine.
- Udarbejde en ny forsvarsindustriel strategi samt etablere et systematisk samarbejde mellem Forsvaret og det danske forsknings- og innovationssystem.

**Det politiske
grundlag for
firkloverregeringen**

Juni 2026

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til:

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

ISBN 97887-85420-10-7 (web)

Publikationen kan hentes på:
www.stm.dk
www.regeringen.dk

